יודען, געדענקט די רדיפות אויף אייערע ברידער אין דייטשלאַנד

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

NAJER FOLKSBLAT

הײַנט 8 זײַטען

פּרייז 15 גראָשען

נייער פאָלקסבלאַט

№ 260 | Łódź, Poniedziałek, 13 listopada 1933 r. | עלפטער יאָהרגאַנג | לאָדז, מאָנטאָג, כ״ד מרחשון תרצ״ד | № 260

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. — 224-71 אַדרעס פון רעדאַקציע און אַדמיניסטראַציע: לאָדז, פּעטריקאָווער 21, טעל.

דער וואַהל-רעזולטאַט צום רייכסטאַג

92 פּראָצענט שטימען פאַר היטלער׳ן און 7 פּראָצענט נישט-גילטיגע. — אַלץ איז געווען אין „דער בעסטער אָרדנונג״. — אין קאָנצענטראַציי-לאַגערן. — אין יודישען שפּיטאָל

בערלין, 12 (ספּ. טעל.) 12 ביינאַכט. ביז איצט זענען אָפּגעגעבן געוואָרן 35,054,403 שט. די היטלעריסטען האָבן בעקומען 32,360,387 (92,3 פּראָצענט) און נישט גילטיגע 2,684,016 (7,7 פּראָצענט).

ביים פּלעביסציט זענען אָפּגעגעבן געוואָרען 35,364,009 שטימען, פון דעם אויף „יאָ״ — 33.159,446 (93,8 פּראָצענט). אויף „ניין״ — 1,616,400 (4,6 פּראָצענט) און אומגילטיגע — 566,163 (1,6 פּראָצענט).

בערלין, 12 2 ביינאַכט (ספּ. טעל.)

אָפּגעגעבן איבער 43 מיליאָן שטימען: 92,02 — פאַר היטלערן; 7,08 — אומגילטיגע.

ביי דער פאָלקס צעהלונג — אָפּגעגעבן איבער 43 מיט אַ האַלבן מיליאָן, 94,84 פּראָצענט „יאָ״; 4,07 פּראָצענט — „ניין״; 1,09 אומגילטיגע.

בערלין, 12 (ספּ. טעל.)

לעצטענס איז דער רייכסטאַג בעשטאַנען פון 647 דעפּוטאַטען, און איצט ציילט די איינציגע־ דערלאָזענע היטלער־ליסטע 685 קאַנדידאַטען, צווישען וועלכע עס געפינען זיך פון 30 ביז 40 קאַנדידאַטען, וואָס שטאַמען פון אויפגעלעזטע פּאַרטייען, מחוץ סאָציאַליסטען און קאָמוניסטען.

סיי אין בערלין סיי אויף דער פּראָווינץ, האָט זיך די וואַהל־קאַמפּאַניע לחלוטין אונטערשיידט פון די פריהערדיגע. ס׳האָט זיך נישט געמערקט קיין שום סימן פון געוואַלדיגען קאַמף. אַנשטאָט ווי אַמאָל מיט דער פּאָליציי, האָט עס איצט אין די גאַסען געשוויבעלט און געגריבעלט מיט ברוינע העמדלעך. פאַר די וואַהל־לאָקאַלען האָבען געהאַלטען וואַך די שטורמיסטען, וועלכע האָבען פערקויפט צעטלען מיט דעם אויפשריפט „יאָ״, וואָס ס׳האָבען געקויפט סיי די סימפּאַטיקער, סיי די געגנער פון דעם איצטיגען רעזשים.

די וואַהל־פּראָצעדור איז געווען אַ געהיימע.

בלויז אין בערלין האָבען פונקציאָנירט 2,663 וואַהל־לאָקאַלען. אומעטום איז געווען רוהיג. אין זעם זיך־אָרט פאַר די רעגירונגס־מיטגלידער איז דער ערשטער געקומען געבעלס, דערנאָך — הינדענבורג, היטלער, דער פירשט אויגוסט פון פרידריכען האָט געשטימט אין פּאָסטדאַם. דאָרט האָט אויך אָפּגעגעבן זיין שטים דער געוו. קראָנפּרינץ און די איבעריגע זיהן פון׳ם עקס־קייזער ווילהעלם.

ביטאָג איז איבער די גאַסען פון בערלין אַ דורך אַ מאַניפעסטאַציע פון קריגס - אינוואַלידען אויף טראָג־בעטלעך.

אויך אויף דער פּראָווינץ איז אַלץ אַדורך רוהיג.

אין קאַרלסרוהע האָבען געשטימט דייטשען, וועלכע זענען געקומען פון דער שווייץ.

די בעאַמטע פון דער דייטשער געזאַנדשאַפט און די דייטשע קאָלאָניע אין ווארשא איז געקומען מיט אַנ׳אויטאָבוס קיין אָלשטין, וואו זיי האָבען אָפּגעגעבן זייערע שטימען.

די דאַנציגער דייטשען האָבען געשטימט אויף דער שיף „האַנזענשטאַט דאַנציג״.

אויך אין די קאָנצענטראַציע־לאַגערן איז געשטימט געוואָרען.

מאָסקווע, 12 (ספּ. טעל.).

די סאָוויעטישע פּרעסע אַטאַקירט שאַרף דעם היינטיגען פּלעביסציט אין דייטשלאַנד, און דערקלערט, אַז זיין צוועק איז צו דערגרייכען „די סאַנקציעס פון׳ם פאָלק״ אויף צו פערגרעסערען די בעוואָפענונגען און רעוידירען די גרעניצען דורך מלחמה.

בערלין, 12 (ספּ. טעל.).

פון האָלאַנד און טשעכאָסלאָוואַקיי זענען הינטער אַריבערגעשיקט געוואָרען פלוג־בלעטלעך צו סאַבאָטירען די וואַהלען. די פּראַגער פלוג־בלעטלעך זענען געווען געחתמ׳עט דורך דער אָנפיהרערשאַפט פון דער דייטשער סאָציאַל־דעמאָקראַטיע.

בערלין, 12 (ספּ. טעל.).

ביוראָ־וואָלף קאָמוניקירט, אַז אין אַ ריהה בערלינער קוואַרטאַלען זענען געקומען קאָמוניסטען, וועלכע האָבען זיך בעמיהט צו וואַרפען פּראָקלאַמאַציעס און אַרונטעררייסען וואַהל־אַפישען.

בערלין, 12 (ספּ. טעל.).

אין דאָרטמונד האָט פּאָליציי אַרעסטירט אַ קאָמוניסט, וועלכער האָט פערשפּרייט אַנטי־רעגירונגס־פּראָקלאַמאַציעס. דער אַרעסטירטער האָט זיך בעמיהט צו ענטלויפען, און דעריבער האָט מען איהם דערשאָסען.

בערלין, 12 (ספּ. טעל.).

אין דעם יודישען שפּיטאָל, אין דער געגענד ווידדינג האָבען אויף 120 שטימענדע צום רייכסטאַג, 70 שטימען אָפּגעגעבן געוואָרען אויף דער היטלער־ליסטע; 50 זענען געווען אומגילטיגע. אויף דער פּלעביסציט־ליסטע זענען אָפּגעגעבן געוואָרען 122 שטימען: 101—„יאָ״; 12—„ניין״ און 9 אומגילטיגע.

בערלין, 12 (ספּ. טעל.).

אינ׳ם נאָרענבערגער קאָנצענטראַציע - לאַגער האָבען 220 אַרעסטאַנטען געשטימט פאַר דער היטלער־ליסטע; 13 שטימען זענען געווען אומגילטיגע. אויף דער פּלעביסציט־ליסטע זענען 34 שטימען געווען—„יאָ״, 5—„ניין״ און 2 נישט־גילטיגע.

בערלין, 12 (ספּ. טעל.).

אין דעם קאָנצענטראַציע־לאַגער אין קיסלאַו אין באַדען איז דער רעזולטאַט פון דער אָפּשטימונג געווען פאָלגענדער: בערעכטיגטע—32; ביים פּלעביסציט: 18—„יאָ״ און 11—„ניין״; 3 נישט־גילטיגע. צום רייכסטאַג: 16 שטימען — היטלער־ליסטע; 16 — אומגילטיגע.

בערלין, 12 (ספּ. טעל.).

אין אָוונד האָט זיך אַ גרויסער המון מענשען פערזאַמעלט אויפ׳ן ווילהעלם־פּלאַץ פאַרן קאַנצלערס פּאַלאַץ. אויף די געשרייען פונ׳ם המון איז ערשינען אויפ׳ן באַלקאָן היטלער, וועלכער איז שטורמיש בעגריסט געוואָרען, אַזוי איז אויך בעגריסט געוואָרען געבעלס.

בערלין, 12 (ספּ. טעל.).

וואָלף־ביוראָ איז מודיע פון ששום ביי דער ווייסעל, אַז דער רוב פּאָלאַקען, וואָס וואוינט דאָרטען האָט מאַסענהאַפט געשטימט ביי דעם פּלעביסציט—„ניין״ און בלויז אַ קליינער טייל פון זיי האָט זיך אָפּגעהאַלטען פון שטימען.

די אָפּשטימונג אויף דער רייכסטאַג־ליסטע איז דורך די פּוילישע וועהלער נישט פאָרמעל אויסגעפיהרט געוואָרען און דעריבער האָט מען זי געמאַכט פאַר אומגילטיגע.

געעפענט די פּוילישע קונסט-אויסשטעלונג אין מאָסקווע

מאָסקווע, 12 (ספּ. טעל.) היינט איז דאָ אין דער טרעטיאַקאָוו-גאַלעריע פאָרגעקומען די פייערליכע דערעפענונג פון דער בילדער-אויסשטעלונג פון פּוילישע קינסטלער.

די סאָוויעטען-רעגירונג איז געווען פּרעזענטירט דורכ׳ן וויצע-בילדונגס-קאָמיסאַר, עפּשטיין, דורכ׳ן וויצע-אויסערן-קאָמיסאַר קרעסטינסקי א. א.

עס האָבען געהאַלטען רעדעס דער פּוילישער געזאַנדטער ה׳ לוקאַשעוויטש, און דער וויצע-קאָמיסאַר עפּשטיין, וועלכער האָט צוו. אַ. דערקלערט, אַז ער דאַנקט פאַר דער אויסשטעלונג און אַז די געגענזייטיגע דערנעהנטערונג וועט בערייכערען די קולטור פון ביידע לענדער.

אַנ׳אינטערעסאַנטער „בעווייז״ געגען דער „יודישער גרויל-פּראָפּאַגאַנדע״ אין אויסלאַנד

בערלין (יט״א) אויף דער לעצטער זיצונג פון אויפזיכט־ראַט פון דער דייטשער רייכס־באַנק, וואָס איז די טעג פאָרגעקומען אונטער׳ן פאָרזיץ פון רייכס־באַנק־פּרעזידענט ד״ר שאַכט, איז בעשלאָסען געוואָרען אויסצושליסען פון ראַט די לעצטע 2 יודישע באַנקירען, ד״ר הירשפעלד און ד״ר זאַנבערנהיים (אַ ברודער פון פערשטאָרבענעם יודישען פּראָפעסאָר מאַריץ זאָנבערנהיים). קאָמענטירענדיג דעם פאַקט, דאָס ביידע יודישע באַנקירען זענען בעזייטיגט געוואָרען פון דער רייכס־באַנק ערשט איצט, זעהט איין די פּרעסע דערין אַ בעווייז געגען דער.. יודישער גרויל־פּראָפּאַגאַנדע אין אויסלאַנד.

פערבאָטען דער בערלינער קהלה דורכצופיהרען געלד-זאַמלונגען

בערלין (יט״א) דער ראַט פון דער בערלינער יודישער קהלה האָט בעקומען אַ מיטטיילונג פון „ווינטער־הילף־דעפּאַרטאַמענט״ פון דער דייטשער רעגירונג, דאָס דער קהלה איז פערבאָטען דורכצופיהרען וועלכע עס איז געלד־זאַמלונגען אויפן שטח פון גרויס בערלין.

עס האַנדעלט זיך וועגען דעם, אַז די געלד־זאַמלונגען זאָלען נישט שטערען דער זאַמעל־אַקציע פון דער רעגירונג פאַר דער ווינטער־הילף.

ווי יט״א יוערט געוואויר יוערט געפּלאַנט אַרויסצוגעבען אַנ׳אַלגעמיינעם פערבאָט דורכצופיהרען געלד־זאַמלונגען פאַר יודישע פאָנדען אין דער צייט פון דער ווינטער־הילף־קאַמפּאַניע. אין דעם פאַל וואָלט מען אויך נישט געקאָנט זאַמלען פאַר׳ן קרן־היסוד און קרן־קימת.

„געלע קאַרטען״ פאַר יוד. סטודענטען אויף דייטשע הויכשולען

בערלין (יט״א) לויט׳ן מוסטער פון בערלינער אוניווערזיטעט האָט אויך דער מינכענער אוניווערזיטעט איינגעפיהרט „געלע קאַרטען״ פאַר די יודישע סטודענטען.

בעקאַנטמאַכונג.

די גוט-בעקאַנטע פירמע סאַלאַמאָן געפאָן

וואָס עקזיסטירט שוין צירקאַ 30 יאָהר אין לאָדז, נאָוואָמיעסקאַ 17, ווערט פון 16 נאָוועמבער ד. י. איבערגעטראָגן אין אַ גרעסערן לאָקאַל

אויף נאָוואָמיעסקאַ 3

וואו יעדע בעלי-הבית׳טע קויפט פון שטענדיג אָן איין איהר קוכען-געשיר פון אַלומיניום, וויזשימאַטשטעם, פלייש-מאַשינקעס, סאַוועז-מיהלען, טיש-בעשטעק, ווי: מעסער, גאָפּעל, לעפעל, פון די פירמעס Norblin, Henneberg, Wolski, ווי אויך פון דער אייגענער פירמע S Gefon. יעדער שוחט קויפט איין זיינע חלפים מיט אַפּציה-שטיינער. זעמטליכע פריזיער-מכשירים. פאַר קצבים פלייש-מאַשינען, מעסער, טיש-וואָגען. פאַר שניידער שערען און פּרעס-אייזענס, אויך שוסטער-מעסערס. פאַר שול-קינדער גליטשערס. אַלע איבריגע געגענשטענדען ווערען פערקויפט הורט און דעטייל צו די צוגענגליכסטע פּרייזען.

מיט אַכטונג

S. GEFON, Łódź, Nowomiejska 3, tel. 187-91.

בעמערקונג: רעסטאָראַנען, צוקערניעס און פּענסיאָנאַטען פערשאַפען זיך זייער קוכען-געשיר און בעשטעק ביי דער סאָלידער און רעעלער פירמע S. GEFON

ווירכטיג פאַר דער לאָדזער בעפעלקערונג

דערמיט מאַכען מיר בעקאַנט, אַז ס׳איז ערעפענט געוואָרען דאָס

אמבולאַטאָריום

ביים פאַראיין „עזרת עניים״

נאַדלודקאַ 8, טעל. 153-99

וואו ס׳ווערט ערטיילט מעדיצינישע הילף אויפ׳ן אָרט פון 9 פריה ביז 7 אָוו. שיקט אַרויס דאָקטוירים - ספּעציאַליסטען מיט וויזיטען אַהיים

ווי אויך דענטיסטישע הילף

זאַמטשיקעס אין דער אַמבולאַטאָריע און אויסער דער אַמבולאַטאָריע פאַר אַ מינימאַלען אָפּצאָהל. נעהמט אויך אָן געבורטען און אַלע אַרט אַנאַליזען. מינימאַלע אָפּצאָהלונגען.

די פערוואַלטונג.

וויכטיג פאַר דאַמען

נאָר 2 זל. ווערען פאַר איבערגעמאַכט די עלטעסטע

היטען

אויף גאַנץ נייע און אויך נייע היטען צו 3.50

געדענקט די אַדרעס

„TOLA“

23 Zawadzka 23

אונזער חשוב׳ן חבר, דעם פערוואַלטונגס-מיטגליד ה׳ איסר קאַגאַן, צוליב׳ן שווערען פערלוסט פון זיין

מוטער נ״ע

דריקט איהם אויס דעם טיפסטען מיטגעפיהל

די פערוואַלטונג

פון דער געז. „נותן לחם״, לאָדז.

„לינת הצדק“

לאָדז, ציגעל-גאַס 17

דער פיזיקאַליש טעראַפּישער קאַבינעט איז טעטיג טעגליך פון 11—1 און פון 4—6 אָוונט און געפינט זיך אונטער דער אויפזיכט פון אַ דאָקטאָר-ספּעציאַליסט, קוואַרץ-לאַמפּען, דיאַטערמיע, סאָלוקס, עלעקטרישע בעדער. ערמעסיגטע פּרייזען.

Dr Wajnberg

ספּעצ. פון לונגען, האַרץ און סקלעראָ-קראַנקהייטן

וואוינט יעצט פּיעטריקאָווער 145

טעל. 126-02.

נעמט אָן פון 9—10 פריה, 3—4, 8—9 אָוו.

6279

הויך-קאמיסאר פאר פליטים-ענינים, מאקדאנאלד און ד"ר חיים ווייצמאן שוין אנגעקומען קיין גענף

גענף, 12 (יט"א טעלעגראפיש) דער הויך-קאמיסאר פאר די פליטים-ענינים ביים פעלקער-בונד, מאקדאנאלד, איז שוין אנגעקומען קיין גענף. ס'זענען אויך אנגעקומען ד"ר ווייצמאן און גאלד-מאן.

אין משך פון היינטיגען טאג, איז אפגע-האלטען געווארען א קאנפערענץ מיט מאקדאנאלד'ן וועגען דער צוזאמענארבייט פון די יודישע הילף-ארגאניזאציעס פאר די פליטים מיטן הויך-קאמי-סאר און בנוגע די יודישע פארטרעטער אין פער-וואלטונגס-און אדמיניסטראטיווען ראט.

מארגען וועט ד"ר חיים ווייצמאן אויפגענו-מען ווערען פון גענעראל-סעקרעטאר פון פעלקער-בונד.

דימיסיע פון דער רומענישער רעגירונג

בוקארעשט, 12 (ספ. טעל.)

דער פרעמיער וואידא האט היינט איבער-געגעבען דעם קעניג די דימיסיע פון קאבינעט.

אויסגעשלאסן יודן פון פרייסישן הויז-אייגענטימער-פארבאנד

בערלין, (יט"א) דער פארבאנד פון הויז-אייגענטימער אין פרייסען, וואס צעהלט א מיטגלי-דערשאפט פון 300 טויזענד מאן, האט באשלאסען אויסצושליסען די יודישע הויז-אייגענטימער.

יודישע אדוואקאטען טארען נישט זיין קיין פערטיידיגער פון אמט

בערלין (י.ט.א.) די העכערע יוסטיץ-מאכט האט סאנקציאנירט די פאראדנונג, לויט וועלכער יודישע אדוואקאטען זענען נישט בערעכ-טיגט ארויסצוטרעטען אלס פערטיידיגער פון אמט, וואס ווערען האנארירט פאר זייער ארבייט דורכן שטאט.

בערנארד דויטש געוועהלט אלס פרעזידענט פון ניו-יארקער שטאט-ראט

ניו-יארק (יט"א) אין די וואהלען צום ניו-יארקער שטאט-ראט (באורד אוו עלדערמען), וואס זענען דא די טעג פארגעקומען, איז אלס פרעזידענט פון ראט געוועהלט געווארען בערנאהד דויטש, דער פרעזידענט פון יודיש = אמעריקאנער קאנגרעס.

בערנארד דויטש איז געבוירען געווארען אין באלטימארע און איז אלט 40 יאהר ער איז א באקאנטער ניו-יארקער אדוואקאט. דאס לעצטע יאהר האט ער קאנדידירט צום העכסטען געריכט און האט בעקומען א גרויסע צאהל שטימען, וועלכע האט אבער פאר דער וואהל נישט געקלעקט.

מאקדאנאלדס „פערינגערונג"

לאנדאן, 12 (ספ. טעל.)

„סאנדעי דיספעטש" איז מודיע, אז איני-גיכען זאל רעקאנסטרואירט ווערען דער ענגלי-שער קאבינעט. לויט ווי די צייטונג שרייבט האט מאקדאנאלד בדעה צו פערינגערען זיין קאבינעט, אין וועלכען דער דורכשניטליכער עלטער פון די מיניסטארען בעטרעפט 100 יאהר.

א קאמוניסטישע דעמאנסטראציע

פאריז, 12 (ספ. טעל.)

קאמוניסטישע עלעמענטען האבען ארגאני-זירט אין סאן-דעני א פראטעסט-מאניפעסטאציע געגען דעם רייכסטאג-פראצעס, געגען דעם פאשיזם און די פינאנץ-פראיעקטען פון דער רעגירונג.

די מאניפעסטאציעס זענען פערהעלטניש-מעסיג אדורך רוהיג.

יודיש טעאטער „פילהארמאניע" נארוטאוויטשא 20

היינט, מאנטאג, 9 אוונט גרויסע

פאפולערע פאלקס-פארשטעלונג

פרייזן פון 50 גר. ביז 1.50 זל.

אין דעם סענסאציאנעלען שפאנענדען לעבענס-בילד אין 4 אקטען פון זאלאטארעווסקי

„די שטיף-מאמע"

בילעטען צו בעקומען אין קאסע פון פילהארמאניע.

ראדיא-פראגראם

מאנטאג, דעם 13 נאוועמבער 1933

7 צייט-סיגנאל, 7,05 גימנאסטיק, 7,20 גראמאפאן, 7,35 ידיעות, 7,40 גראמאפאן, 7,52 הויזווירטשאפט, 11,30 פרעסע, 11,40 ידיעות, 11,57 צייט-סיגנאל, 1205 שווייצארישע מוזיק, 12,30 ידיעות, 12,38 גראמאפאן, 3,30 קאמוני-קאט, כראניק, 3,55 גראמאפאן, 4,15 קאנצערט אויף א קלארנעט, 4,40 לעקציע פראנצויזיש, 4,55 קאנצערט, 5,35 רעפערעט, 5,50 רעפערטואר פון די טעאטערן, קאמוניקאט פון לאדז, 6 רעפעראט, 6,20 קאנצערט, 7,05 פערשידענעס, 7,25 מוזיק, פעליעטאן, 7,45 ספארט, 7,52 ידיעות, 8 רעפע-ראט וועגען 15 יעהריגען יובל פון פוילענס אומ-אפהענגיגקייט, 8,15 „די דאלאר-פירשטין" אפע-רעטקע אין 3 אקטען, בעת די פויזעל: פעליעטאן, רעפעראט, 10,15 טאנץ-מוזיק, 11 קאמוניקאטען, ידיעות, 11,05 טאנץ-מוזיק.

* * *

פון אויסלאנד

5,40 רוים – קאנצערט פון רוימישען קווארטעט, 8 ברעסלוי – סימפ. קאנצערט, 8,30 וויען – קאנצערט פון בולגארישע מוזיק, 9 פאריז – קאמ. אפערע. 9 פראג – קאנצערט, 10,35 דא-ווענטרי – קאמ. אפערע.

סאוויעטישע קניות אין לאדז

שוסטער-דעלעגאציע ארויסגעפאהרען קיין מאסקווע

(2) נעהרענכטען איז ארויסגעפאהרען פון ווארשא קיין מאסקווא א דעלעגאציע פון לאדזער שוסטערס, אין די פעדזאנען פון אנדזשעי לעוואנ-דאווסקי (פרעזעס פון שוסטער-צעך) און פער-וואלטונגס-מיטגליד. אלפרעד היינע.

די דעלעגאציע וועט אויפ'ן ארט זיך בעקע-נען מיט די מעגליכקייטען פון עקספארט פאר לאדזער שוסטעריי אויף די סאוויעטישע מארק.

די דעלעגאטען האבען מיט זיך מיטגענומען א רייכע קאלעקציע פון שוכווארג – פונם בילי-גסטען אן ביז דעם לוקסוס-ארטיגען.

די דעלעגאטען וועלען ווײַלען אין סא-וויעט-רוסלאנד אנ'ערך 3 טעג.

* * *

לעצטענס האט די לאדזער האנדעלס-אינ-דוסטריע-קאמער בעקומען פון דער סאוויעטישער האנדעלס-פארשטעהערשאפט אינפארמאציעס, לויט וועלכע ס'איז צו דערוואַרטען, אז די סאוויעטען האַבען בקרוב בדעה צו מאַכען אין לאדז גרעסערע קניות פון קאנפעקציע, ווי דהיינו: הויזען, מענער- און דאמען-הענדשקעס, הענדשקעס אויף פוטער, קראוואטען, דאמען-פאדוויאנזקעס און א רייה אנדערע קאנפעקציע-ארטיקלען.

די ענטשפרעכענדע האנדעלקאמער-ספערען האבען תיכף אנגעהויבען צו פארשען די מעגליכ-קייט פון בעקומען בעשטעלונגען, און אדורכצו-פיהרען קאלקולאציעס.

אזוי ווי עס האנדעלט זיך וועגען טראנזאק-ציעס אויף גרויסע סומען, האט דאס בעקומען פון די דאזיגע בעשטעלונגען א זעהר וויכטיגע בעדייטונג פאר דעם לאדזער האנדעל און אינ-דוסטריע.

אוועקגעפאלען פאר הונגער

(2) פויערים האבען נעכטען געפונען אין א פעלד הינטער לאדז, ביים דארף קאנטאניצוו-סטאקי, א שוואך-פערהלשטע די 27-יעהריגע היים-לאזע בעטלערין עמיליע אלברעכט.

די אויסגעהונגערטע פאגאטאוויע האט פעסט-געשטעלט, אז זי איז אוועקגעפאלען פאר נויט און הונגער, און מ'האט זי אוועקגעפיהרט אין זאמאט-שפיטאל ביי דעם שטאטישען זאמעלפונקט.

דאס זעלבע איז געשעהן אויף באלוטער מארק מיט'ן ארבייטסלאזען און היימלאזען קאזשי-מיעזש פעטרושיאק (39 יאהר אלט).

קלאנג-קינא-טעאטער

ZACHĘTA

זגערזשער 26

היינט און פאלג. טעג!

גרויסער דאפעלטער פראגראם

— I —

דער צעהנטער געליבטער

אין דער הויפט-ראלע Anna Ondra

— II —

„דער ארעסטאנט פון אינזעל קילינץ"

אנהויב פון די סעאנסען טעגליך 4.30 נ"מ, שבת און זונטאג—12.30 א זייגער בײַטאג

ארטאפעדישער אנשטאלט

גראטעזען, גארסעטען, ארטאפעדישע אפאראטען אלער ארט, לייכטע פלאט-פוס-אייגלאגען געגען פיס-שמערצען אלס נאך גיפס-אבדרוק.

Dr. med. Lubicz u. Villy Simonović

פיעטריקאווער 119, טעל. 231-81

Dr. med.

L. Berman

צעגעלניאנא 15, טעל. 149-07

ספעציאל-ארצט פאר הויט- און געשלעכטס-קראנקהייטען, מענער-שוואכע-בעהאנד-לונג און סעקסועלע בעראטונג.

אלע ארט אנאליזען.

נעמט אן פון 8—11 און 4—8 אוו. זונטאג פון 9—1 בײַטאג

פאר אונבאמיטעלטע – לעטשניצע-פרייזען.

Dr. med.

Z. Rakowski

ספעציאליסט פאר אויערן, נאז, האלז און לונגען-קראנקהייטען

וואוינט יעצט

פיעטריקאווער 67, טעל. 127-81

שפרעכשטונדען פון 12—2 און פון 5—7

נעהמט אויך אן אין לעטשניצע זגערזשער 17 פון 11—1 און פון 2—3 נאכם.

ענטשולדיגונג.

איך, אלס געוועזענער מיטגליד פון די פויזנער סעקציע ביים 2-טען קליינ-הענדלער-פאראיין אלטשטאט 10, מעלד איך, צוליב נישט טאקטישע האנדלונג פון מיין פערזאהן געגען דער פערוואלטונג טו איך זיך ענטשולדיגען פאר דער פער-וואלטונג פון די פויזנער סעקציע ביים 2-טן קליינהענדלער-פאראיין אלטשטאט 10. גלייכצייטיג מעלד איך, דאס איך טרעט צוריק ארײַן אין פאראיין אלס מיטגליד פון די פויזנער סעקציע. מיט אכטונג

6079 חיים בער זיידאף.

Dr. med.

Haltrecht

ספעציאל-ארצט פאר הויט-און געשלעכטס-קראנקהייטען

פיעטריקאווער 10, טעל. 245-21

נעמט אן פון 8—1 מיטאג און פון 6—9 אוונט. זונטאג פון 10—1 בײַטאג.

אלע ארט אנאליזען.

פאר ארבייטסלאזע לעטשניצע-פרייזן

אויגען - קליניק

מיט שטענדיגע בעטען פון

Dr. B. Donchin

פיעטריקאווער 90, טעלעפ. 221-72

נעהמט אן שטענדיגע אויגען-קראנקע (צוזעק אפעראציע א. ז. וו.), ווי אויך אמבולאטארישעס פון 9 ביז 1 און פון 4 ביז 7.30 אוונט.

פאר גאלד, בִּזשוטעריע

און לאמבארד-קווימעס צאהלט די העכסטע פרייזען

אליזיאר פיאלקא

פיעטריקאווער 7.

שלאסעריי-ארבייטען,

ווי אויך אויטאגענישע שווייסונגען מעטאל-בעארבייטונגען מאשינען-טיילען

פירט אויס ביליג

J. REDER, Łódź

קאנסטאנטינער 11/43.

אזהרה גדולה מהראבינאט.

אזוי ווי עס איז ווידער דאס הפקרות פון טויטע-גענז שמוגעל-שחיטה און טרעט-דע שחיטה, וואס איז ממש נבלה וטרפה, און דאס ווערט פערקויפט אין די העלעס אויך אין יאטקעס ווערט צוגעוואויגען שטיקלעך עוף צו רינדפלייש, זענען מיר שטרענג מוהיר, אז יעדער זאל אכטונג גע-בען נישט קויפען קיין געשאכטען גע-פליגעל נאר מיט בלעכענע בלאמבע אויפזיכט ראבינאט. ועד הכשרות, און בע-זונדער מתרה אלע קצבים זאלן ניט מכשיל הרבים זיין און ביי וועמען די משגיחים וועלען טרעפען אהן בלאמבע. וועט ווערען געאסרט. די ווארשטען-פאבריקאנטען זאלען נישט קויפען קיין געפליגעל, הויטען און פעטס, נאר ביי זעלכען וואס האט א הכשר פון דערזעל-בער וואך, געגענפאלס וועט ער ווערען געאסרט. לאדזער ראבינאט.

Dr. med.

LEON FUCHS

אינערליכע קראנקהייטען

האט זיך איבערגעצויגען

אויף וואלטשאנסקא 65

(רוג אנדזשעיא) טעל. 172-44

נעמט אן פון 3–5 נאכמ.

שלאסעריי-ארבייטען,

ווי אויך אויטאגענישע שווייסונגען, מעטאל-בעארבייטונגען, מא-שינען-טיילען

פיהרט אויס ביליג

J. REDER, Łódź

קאנסטאנטינער 11/13

אנאנסען

— אין —

נייעם פאלקסבלאט

האבען דעם גרעסטען ערפאלג.

גרעסטער אויסוואהל ביי

Szczęśliwy

— פון —

מענער-רעשטעס

אויף אנציגער און פאלטענס, ביליצער, טאמאשאווער א. א. פון די בעסטע קוואליטעטן מאדערנסטע מוסטערן, צו די ביליגסטע פרייזען.

יעדער קויפער בעקומט ראבאט.

קומט און איבערצייגט אייך!

5 נאוואמיעסקא 5

ביי R. Szczęśliwy

פראנט 2-טער שטאק

געדענקט דעם אדרעס.

נאוואמיעסקא 5 ... שטאק 2 נאר געדענקט

Dr. med.

Ignacy Grynberg

ספעציאל-ארצט פאר אינערליכע קראנקהייטען

צוריקגעקעהרט

צעגעלניאנא 17. טעל. 174-15

DR. MED.

FAMILIER

אינערליכע און קינדער-קראנקהייטען

פיעטריקאווער 62

נעהמט אן פון 12.30 ביז 1.30 בײַטאג און פון 6.30 ביז 7.30 נאכם.

לאדז, 13 נאוועמבער 1933

„נייער פאלקסבלאט"

לאדז, 13 נאוועמבער 1933

דו מיר — רוצח, איך דיר — מסור

דער ברידער-קריג אין ציוניסטישען לאגער

די סדרה פון דער היינטיגער וואך איז געשען דער געיעג אויף יצחק גרינבוים'ן, א געיעג נישט פון עפעס זשורנאליסטישע שמייסערלעך, נאר פון'ם הויפט-אנטרייבער זשאבאטינסקי אליין, וועלכער האט אן גרינבוים'ס אנ'אומגעלונגענע פראזע אויף אנגעקניפט דעם געדאנק, אז די ציוניסטישע עקזעקוטיווע אין א"י איז קאפאבעל פשוט צו מסר'ן יודען און אבווייזען, וואו ס'געפינט זיך א נישט כשר ארייגעקומענער טוריסט, וועלכען מ'דארף דעפארטירען...

און ס'איז לחלוטין נישט קיין עוולה מצד זשאבאטינסקי'ן, ווארום מיט א גאנץ קורצער צייט צוריק, בעת דער הריגה פון ארלאזאראוו האט נישט קיין אנדערער, ווי יצחק גרינבוים אליין, פארגעווארפען דער רעוויזיאניסטישער פארטיי, און טאקי אויך זשאבאטינסקי'ן אליין, כמעט ווי מיטשולדיגקייט אין דער הריגה...

דעמאלט איז עס געווען פאר די קאנגרעס-וואהלען און ס'האט זיך געהאנדעלט וועגען אפרייסען דורך אט דעם חשד וואס מעהר שטימען פון די רעוויזיאניסטען און צונעמען זיי פאר די לינקע אדער געלינקטע ראדיקאלען; איצט שטייען מיר שוין נאך די וואהלען, די שטימען זענען שוין געוואונען און מיט זייער כוח האט יצחק גרינבוים באקומען גאר א הויכגעשטעלטען אמט אין דער עקזעקוטיווע; אט דעם דאזיגען טראפיי וויל מען עס ביי איהם צוריק ארויסווארפען פון הענט מיטן אנפאל, בעשולדיגענדיג איהם אין בגידה אין די אינטערעסען פון'ם יודישען מיטעלשטאנד נאך ערגער: אין מסירה. דו מיר — רוצח, איך דיר — מסור. ווי ווייט איז עס איינס פון'ם אנדערען?

און מיר מוזען מודה זיין, אז ביידע מאל האט די דעמאגאגיע געהאט אויף וואס זיך סומך צו זיין.

דעמאלט איז דאך קיין ספק נישט געווען, אז די רעוויזיאניסטען זענען בלוטיגע שונאים פון דער „הסתדרות", ווייל מ'האט זיך שוין טאקי געהאט געשלאגען ביז בלוט; היינט, אז ס'איז פערגאסען געווארען דאס בלוט פון א „הסתדרות"-פיהרער, פארוואס זאל מען נישט אונטערהאלטען דעם חשד אויף א היצקאפ פון די רעוויזיאניסטען?

און איצט איז דאך קיין ספק נישט, אז גרינבוים איז א פרינציפיעלער געגנער פון דער בהלה'דיגער עליה, אהן סערטיפיקאטען; ער האט עס נאך אין דער צייט פון דער פערטער עליה נישט איינמאל אונטערשטראכען אין זיינע רעפעראטען, דערהויפט נאכדעם ווי יענע עליה איז דורכגעפאלען און האט זיך פערוואנדעלט אין א ירידה, אין א צוריקלויפעניש.

מיר האבען דעמאלט בעשולדיגט גרינבוים'ען, אז בעת דער האסטע פון דער עליה, איז ער געשטאנען מיט א פולען בויך שנאה צו די מנחם מענדעל'ס פון די נאלעווקעס און גענשע, וואס ברענגען אריין א כאאס אין לאנד, אבער דאס מויל איז פול געווען מיט וואסער, ווייל פארט האט דאך דורכדעם דעם ציוניזם געזאטען און זיך געהויבען; ערשט נאכדעם, ווי די עליה איז אפגעפאלען, האט ער איהר פערמשפט פרינציפיעל.

פונקט אזוי האט ער זיך נוהג געווען אויך איצט. זיין שנאה צו דער באטישער עליה פון'ם מיטעלשטאנד, דורך טוריסטיק, האט ער פריהער בעהאלטען אין זיך; ערשט נאכדעם, ווי די רעגירונג איז אויפמערקזאם געווארען, נאך די אראבישע פראטעסטען, האט ער אין דער שטיל, אויף א היימישער בעראטונג, די דאזיגע טוריסטיק פערמשפט.

אבער זיין ארגאנישע שנאה צו דער נישט מגושרדיגער עליה איז פון 7 יאהר צוריק אוודאי נישט קלענער געווארען, נאר פערקעהרט, בפרט נאך דעם, ווי ער האט מיט'ן כח פון די לינקע דערגרייכט צום מיניסטערשען פארטפעל.

פארוואס-זשע זאלען די געגנערס איהם נישט האלטען פאר'ן האנט און אנווייזען: אט איז ער דער שונא פון פאלק, נעמט איהם און טוט איהם אפ דעם פאלקס-משפט!

דער הארבסטער פסק-דין וואלט געווען, ער זאל אפגעבען צוריק דעם פארטפעל, וועלכען ער האט בעקומען דורך זיינע אטאקעס אויף די רעוויזיאניסטען, בעת דער ארלאזאראוו-הריגה... אנ'אויג פאר אנ'אויג, א צאהן פאר א צאהן...

פערשטייט זיך, ס'וואלט געווען צו ברוטאל, צו זאגען, אז דא האנדעלט זיך סך הכל וועגען א פאסטען פון איין מיניסטער. ס'איז א פראגע פון כלל. דער מיטעלשטאנד, אדער, ריכטיגער, דער קליינבירגערטום, וואס ווארט דא, אין דער אלטער היים, ארויסגעשטויסען פון זיינע פאזיציעס, צוקוועטשט צווישען גרויס-קאפיטאל און פראלעטאריאט לעצטענס נאך בעזונדער דורכ'ן עטאטיזם פון דער רעגירונג, וויל דארטען, אין דער נייער היים זיך ארויפשטופען אויף אנ'עהנליכע פאזיציע, אדער אפילו זיך פראלעטאריזירען, און מ'לאזט איהם נישט.

דערצו האט נאך דער מיטעלשטאנד זיינע אמביציעס. ווי שלעכט איהם איז, וויל ער נאך עלק, עמיגרירענדיג, מיטנעמען מיט זיך זיין שולחן ערוך מיט די קלאפער-געצייג, דעם בית-מדרש, די שולע, די שמירת שבת וכדומה...

און אויב ער קעמפט פאר'ן פאסטען, מיינט ער אוודאי די פריווילעגיעס, וואס דער דאזיגער פאסטען ברענגט מיט זיך פאר'ן כלל.

די ארבייטערשאפט אקעגען-זשע האט זיך איהר אייגענעם שולחן ערוך און האלט, אז ער איז נוציגער פאר'ן כלל, פאר'ן יודישען עתיד אין לאנד.

אבער אין דער אונטערשטער שורה איז נאך דער ענין א"י קיינמאל נישט געווען אזוי צוטרייסעלט פון אינעווייניג, ווי איצט; קיינמאל איז נאך אזוי נישט געווען צווילדעוועט די ברידער-מלחמה, וואס שטיצט זיך אויפ'ן דריטען צד, דא אויפ'ן ענגלישען פאליציי-אמט, וואס זאל ענטשיידען אונזערע אייגענע סכסוכים.

און נאך ערגער איז, וואס דאס גאנצע אנגעווייטאגטע פראבלעם נעמט דאך סוף כל סוף ארום א קליינעם טייל פון אונזער פאלק, וועלכע האלטען ביים איבעררייסען מיט דער אלטער היים און פרובען זיך אריבערפלאנצען אין נייעם לאנד, און דורכ'ן טומעל, וואס מיר אליין הויבען אויף ארום דער פראגע, שאפען מיר דעם אומגעזונטען איינדרוק, ווי דאס וואלט געווען דער עיקר און דער תוך און די הויפט-רפואה פאר אלע אונזערע מחלות. פונקט אזוי ווי ס'הויבט אויף אמאל א קליינע רייטער-גרופע ארום זיך אזא געדיכטען שטויב, אז ס'זעהט אויס, ווי גרויסע מחנות וואלטען דא בעריטען...

דער שלום און די רוהיגקייט ארום א"י איז נויטיג נישט בלויז צוליב דעם, אז די אויפבוי-ארבייט זאל גיין מיט מעהר הצלחה, נאר גאר בעזונדער צוליב דעם, אז מ'זאל אויף דער דאזיגער אויפבוי-ארבייט נישט דארפען פערנוצען אזויפיל ענערגיע און ס'זאל בלייבען א ביסעל כוחות אויף פאר'ן שווערען און ביטערען לעבען-קאמף אין די אלטע היימען, וועלכע טארען דאך נישט חרוב ווערען, נאר מוזען ווערען בסדר געבויט, רעמאנטירט, רעסטאווירט, צוגעפאסט צו די נייע לעבען-פארמען.

פ. ק.

דייטשלאנד גייט צו א ווירטשאפטליכער קאטאסטראפע,

וועלכע קאן פאסירען פריהער ווי מען רעכענט

העכסט-אינטערעסאנטער געשפרעך מיט פראפ. געארג בערנהארד

א מיטארבייטער פון „קוריער פאראנני" האט געהאט א געשפרעך מיט דעם בעריהמטען דייטשען פובליציסט, דעם געוועזענעם שעף-רעדאקטאר פון דער „פאסישער צייטונג", געארג בערנהארד, וועלכער וואוינט איצט אין פאריז אלס עמיגראנט. בערנהארד געהערט צו די דייטשע שריפטשטעלער, וועלכע האבען אהן יאקלעניישען אנגענומען א שארפע קאמפס-שטעלונג געגען דעם היטלעריסטישען רעזשים. ער בעטייליגט זיך אקטיוו אלס אנטי-היטלעריסטישער פובליציסט און פאליטיקער אין א ריי עמיגראנטישע צייטשריפטען. ער האט איינמאל פאר אלעמאל איבערגעריסען מיט דייטשלאנד, ערקלערענדיג, אז ווען אפילו דער רעזשים זאל זיך דארט ענדערען, וועט ער זיך מעהר אין דעם לאנד נישט אומקעהרען. אליין אנ'אסימילירטער יוד, האט ער זיך אין דער עמיגראציע גענומען שטארק אינטערעסירען מיט יודישע פראגען, ער איז שוין נישט איינמאל ארויסגעטראטען אין דער פרעסע וועגען יודישע פראבלעמען און האט זיך שוין בעטייליגט אין יודישע קאנפערענצען, וואס זענען אין דער לעצטער צייט פארגעקומען.

דאס געשפרעך מיט דעם פוילישען פובליציסט איז נאטירליך באלד אריבער אויף דעם פראצעס וועגען אונטערצינדען דעם רייכסטאג. פראפעסאר בערנהארד שטעלט פעסט, אז דער פראצעס בעהמט איהם אזוי מיט א געפיהל פון שאנדע. אזא מין בלוטיגער פארס וואלט אוממעגליך געווען אין יעדען קולטורעלען לאנד. דער פראצעס קאמפראמיטירט די היטלעריסטישע רעגירונג אויף אנאונגעהויערען אופן, און וואס מעהר ער דויערט, אלץ גרעסער איז די קאמפראמיטאציע. ער איז אויסערגעוועהנליך שלעכט איינסצעניזירט און קיין שום שונא פון דער היטלעריסטישער רעגירונג וואלט נישט געקאנט אויסטראכטען קיין גרעסער קאמפראמיטאציע-מיטעל, ווי אט דער דאזיגער פראצעס.

פראפ. בערנהארד האלט, אז עס איז שווער פאראויסצוזעהען מיט וואס דער פראצעס וועט זיך ענדיגען. די רעזשיסערען זיינע האבען איהם ארויסגעריסען און זיי קאנען זיך פון איהם נישט ארויסדרעהען. וואהרשיינליך וועלען די בעשולדיגטע און אויך וואן דער ליבען, צום טויט נישט פערמשפט ווערען. די וועלען מסתם קריגען לאנגיעהריגע תפיסה-שטראפען, נישט פאר אונטערצינדען דעם רייכסטאג, נאר פאר מלוכה-פערראט. דאס געריכט, וואס פערבעהמט זיך מיט דעם פראצעס, האט ערפאהרונג און האט שוין נישט איינמאל ארויסגעטראגען אורטיילען, מיט וועלכע אין יעדען אנדערען לאנד וואלט מען זיך געשעמט...

בערנהארד האלט נישט, אז וואן דער ליבע זאל זיין א נישט נארמאלער. ער איז וואהרשיינליך אויף א געהעריגען אופן „פרעפארירט" געווארען, ער איז מסתם פערסמט געווארען דורך עפעס שטארקע מיטלען, אנדערש איז נישט צו פערשטיין ווי אזוי קאן קומען דערצו, אז דער בעשולדיגטער זאל זיך אליין נישט קאנען אפילו די נאז אפווישען. דאס איז שוין נישט קיין סימולאציע. פאר דער רעגירונג האט דער פראצעס געזאלט דינען אלס מיטעל אבצוווענדען די אויפמערקזאמקייט פון דער בעפעלקערונג פון דעם קלאגעדיגען ווירטשאפטליכען מצב אין לאנד.

די ווירטשאפטליכע לאגע אין דייטשלאנד, זאגט בערנהארד, פערערגערט זיך מיט יעדען טאג. די פאלשע סטאטיסטישע ציפערען טאר מען נאטירליך נישט גלויבען. די וואהלען צום רייכסטאג און דער פלעביסציט זענען דורכגעפיהרט געווארען נישט צוליב אויסערליכע פאליטישע טעמים, נאר צוליב דער לאגע אין דעם לאנד גופא: היטלער וויל ארויסווארפען די פעראנטווארטליכקייט פאר דעם, וואס עס טוט זיך אין דייטשלאנד אויף דער גאנצער בעפעלקערונג. דערמיט ערקלערט זיך אויך, וואס היטלער קאקעטירט איצט מיט הוגענבערגען און מיט זיינע קרייזען.

די שארפע פאליטישע מאמענטען, מיינט בערנהארד, פערשטעלען דעם ווירטשאפטליכען קריזיס און די אונגעהויערע נויט פון דייטשלאנד. דערפאר טאקע ווייסט מען וועגען דעם אין אויסלאנד פערהעלטנישמעסיג ווייניג. איך האלט, זאגט בערנהארד, אז די ווירטשאפטליכע פאליטיק פון דריטען רייך מוז פריהער אדער שפעטער ברענגען צו א פולשטענדיגער ווירטשאפטליכער קאטאסטראפע, און דערביי וועט עס געשעהן בעדייטענד גיכער, ווי איינינגע מיינען...

פראפעסאר בערנהארד רעדט מיט איראניע וועגען מאניפעסט פון די 88 דייטשע שריפטשטעלער, וועלכע האבען ערקלערט זייער סאלידאריטעט מיט דעם הערשענדען רעזשים. דאס זענען שרייבער, וועלכע זענען צום מייסטען טיילבעקאנט אין ענגען קרייז פון זייערע פאמיליעס, און מיט אזעלכע מאניפעסטען מאכען די פון זיך אליין חוזק. פיל ערנסטער איז די זאך מיט די שריפטשטעלער טאמאס מאן, אלפרעד דעבלין, רענע שיקעלע און סטעפאן צווייג, וועלכע האבען געשיקט חרטה-דעפעשעס קיין בערלין צוליב דעם, וואס זייערע נעמען האבען זיך בעוויזען אין דעם ערנסטען עמיגראנטישען זשורנאל „די זאמלונג" (דער זשורנאל ווערט ארויסגעגעבען דורך קלאוס מאן אונטער'ן פאטראנאט פון היינריך מאן, קלאוס איז א זוהן און היינריך איז א ברודער פון טאמאס מאן), דער ארויסטריט פון די דערמאנטע שרייבער איז נישט שיין און נישט קלוג, ווייל ערשטענס: ווער קאן גלויבען, אז זיי האבען נישט געוואוסט, דאס „די זאמלונג" טראגט א פאליטישען, אנטי-היטלעריסטישען כאראקטער, און צווייטענס, צי קאנען זיי ווירקליך רעכענען אויף דער „הויכמוטיגקייט" פון אזעלכע מענשען, ווי היטלער און געבבעלס. אין קאמף, וועלכער קומט איצט פאר צווישען היטלער און זיינע פיינד, קאן נישט זיין קיין שום נייטראלע פאזיציע. און „גלייכשאלטען" זיך אויף 50 פראצ. צי 80 פראצ. איז אוממעגליך.

אויף דער פראגע, צי ער האט נישט מורא פאר אנ'אטענטאט, ווייל ער געפינט זיך דאך אויף דער רשימה פון די אנגעמערקטע קרבנות און פאר זיין קאפ איז בעשטימט א סומע פון 10,000 מארק, ענטפערט פראפעסאר בערנהארד:

איך וויל נישט זיין קיין בעל-גאוה, אבער איך מוז פעסטשטעלען, אז די סומע פון 10,000 מארק פאר מיין קאפ, האלט איך פאר צו נידריג... איבעריגענס האלט איך, אז געגען באנדיטישע אנפאלען איז שווער זיך צו וועהרען.

די גרוילען פון קינפטיגען קריג

וואס מיינען ספעציאליסטען וועגען די גיפטיגע גאזען און לופט-אנגריפען

ביים איצטיגען מאמענט איז גאר אוממעגליך אנצואווייזען גענוי די צאהל פון די פערשידענארטיגע גאזען, וועלכע וועלען בענוצט ווערען אין פאל פון א נייער וועלט-קאטאסטראפע. אין איין זעהר גוט אינפארמירטען זשורנאל איז אנגעוויזען געווארען, אז די צאהל פון די גאזען, וואס זענען איצט בעקאנט, בעטרעפט שוין מעהר פאר טויזענט. די מאדערנע גיפטיגע גאזען זענען אהן אנ'ערך געפעהרליכער, איידער די, וואס זענען געווען בעקאנט אין דער צייט פון וועלט-קריג.

ביים היינטיגען טאג זענען פאראן גאזען, וואס רופען נישט ארויס די מינדעסטע וואונד, זיי דרינגען אריין אין דער הויט און דער קרבן הויבט נישט אן אפילו וועגען דעם צו וויסען. אבער אין עטליכע שעה ארום קריגט דער מענש שרעקליכע קאנוואולסיעס, וועלכע ווערען בעגלייט פון א מין משוגעת, וואס קען נישט אויסגעהיילט ווערען. יעדער ווייסט זיך משער זיין וואספער גרויל עס ליגט בעהאלטען הינטער אט די ווערטער. און עס איז ממש א שרעק צו דענקען, אז אויף די ליידען און פיין וועלען זיין אויסגעשטעלט נישט בלויז די, וועלכע וועלען זיך געפינען אויפ'ן פראנט, נאר עס וועלען זיין אונטערגעווארפען דער עיקר די איינוואוינער פון טיל. דער דייטשער אפיציר ענדערעס שרייבט אין זיין בוך וועגען גאז-קריג:

דער מאדערנער סאלדאט מוז בעוואוסטזיניג הרגענען פרויען, קינדער און קראנקע: אנפאלענדיג אויף זיי אין דער צייט פון שלאף וועט ער מוזען פערניכטען מענשען, וועלכע האבען וועגען דעם קיין אהנונג נישט.

און אט וואס עס זאגט וועגען דעם דער ענגלישער ספעציאליסט מאיאר גיע:

טויזענט באמבעס וועט זיין גענוג אויף צו בעדעקען מיט גאז אזא שטאט ווי לאנדאן. א נארמאלע גאז-באמבע וועגט אונגעפעהר פינף פונט. עס האנדעלט זיך אלזא נישט וועגען די קאלאסאלע באמבעס, וועלכע פלעגען אנגעווענדעט ווערען אין סוף פון וועלט-קריג. הייסט עס, אז יעדער עראפלאן קאן בעת'ן קריג פערוואנדעט ווערען פאר קריגס-צוועקען און עס וועט גענוג זיין צוויי עראפלאנען אויף צו פערגיפטען מיט גאז א ראיאן, וואס איז אזוי גרויס ווי לאנדאן.

ווער זשע וועט אלזא האבען די דרייסטקייט אפצולייקענען דעם קאשמאר, וואס דראהט די מענשען אין פאל פון א נייעם קריג? אויב, שרייבט דער בעריהמטער פראנצויזישער מלוכה-מאן קאיא, עס איז נישטא קיין שום מעגליכקייט אפצוהיטען די מענשהייט פון א קריג, צי וועט כאטש נישט מעגליך זיין צו פערהיטען די ציווילע בעפעלקערונג פאר די שרעקען פון גאז-קריג? און קאיא ענטפערט אויף דער פראגע גאנץ בעשטימט, אז קיין שום מעגליכקייט איז נישטא.

עס ווייזט זיך ארויס, אז ס'איז נישטא קיין שום מיטעל צו פערטיידיגען די שטעט פון א גאז-אנפאל. ווען אפילו יעדע שטאט וואלט געהאט אין איהר רשות א גאנצע עסקאדריליע, דאן וואלט אויך געווען אוממעגליך נישט צו דערלאזען דעם שונא ער זאל באמבארדירען די שטאט מיט גאז-באמבעס.

דאס איינציגע מיטעל זענען די קאנטר-אטאקעס אויף די שטעט פון שונא, ד. ה. עס מוז פארקומען א קאנקורענץ אויפ'ן געביט פון מאסען-מארד.

דאך מיינען אפטימיסטען, אז עס איז אונמעגליך, עס זאל נישט זיין קיין שום מיטעל אויף צו שיצען די מענשען אין טייל פאר דער ווירקונג פון גאז-אנגריפען. אלס ענטפער קאן דינען די מיינונג פון א צווייטען ספעציאליסט אויף דעם געביט, דעם גענעראל ניעסעל, וועלכער האלט, אז ס'איז מעגליך די עקזיסטענץ פון גאז, געגען וועלכען ס'זאל נישט זיין קיין שום מיטעל פון פערטיידיגונג און וועלכער זאל אין זיין ווירקונג איבערשטייגען אלע שוין פאראנענע.

דאס געזאגטע איז גענוג, כדי זיך פארצושטעלען, וואס עס וועט ברענגען מיט זיך דער קומענדיגער קריג. שטעלט זיך פאר א שארפען קאנפליקט צווישען צוויי מלוכות. אהן ערקלערען קריג פליהען א קליינע לופט-עסקאדריליע איבער אזעלכע שטעט ווי פאריז, לאנדאן, בריסעל און בערלין. איין אדער צוויי טויזענט באמבעס וועלען איינהילען די הויפט-שטאט מיט גאזען און די גאנצע בעפעלקערונג פון דער געטראפענער שטאט, פרויען, מענער און קינדער וועלען פאלען אלס קרבן פון אנגריף. וואויל וועט זיין דעם, וועלכער וועט דערהרג'עט ווערען אויפ'ן ארט. די איבריגע ...עס איז גלייכער נישט פארצושטעלען זיך, וואס עס וועט געשעהן מיט די אנדערע.

צי וועט די מענשהייט זיך ווירקליך לאזען טרייבען צו דער שחיטה-באנק?

נייער פאלקסבלאט

דאס לאדזער לעבען

נייער פאלקסבלאט

די רב=פראגע איז נישט אקטועל

דער קאמף ארום דער שחיטה

נעכטיגע זיצונג פון דער לאדזער קהלה-פערוואלטונג

נעכטען איז פארגעקומען א זיצונג פון דער קהלה=פערוואלטונג.

דאזאר רומקאווסקי לעגט פאר באלד ביים אנהויב פון דער זיצונג צו שבעלען אויף דער טאג-ארדנונג די פראגע וועגן בעשטימען ר' אליעזר איטשע מייזעל אלס עטאטאווע מורה=הוראה.

פרעזעס מינצבערג ערקלערט, אז אזא פאר־שלאג מוז אריינגעגעבן ווערן שריפטליך און נאך בעקומען אזא פארשלאג, וועט ער איהם שטעלן אויף דער טאג-ארדנונג.

אויפ'ן פארשלאג פון דאזאר רומקאווסקי ווערט בעעהרט מיט אויפשטעהן פון די ערטער דער אנדענק פון פערשטארבענעם ציוניסטישען פיהרער לעא מאצקין.

דאן קומען א רייה אנפראגען:

דאזאר רוס פרעגט אן דאס פרעזידיום

וואס פארא פערפליכטונגען די קהלה האט אויף זיך גענומען בנוגע די פלי-טים פון דייטשלאנד

און ווי אזוי די קהלה וויל בכלל רעגולירען די פראגע, אויסמיידענדיג די אפטע סקאנדאלען אין דער קהלה.

דאזאר רומקאווסקי פרעגט: צי ס'איז אמת, אז די קהלה האט אויף זיך גענומען א התחייבות צו געבען פאר דער לובלינער ישיבה די סומע פון 100 טויזענד זלאטיס און אויף וועמענס קאס-טען זענען די מיטגלידער פון קהלה=ראט געפאה=רען צו דער לויה פון לובלינער רב ז"ל.

אויף די אנפראגען ענטפערט פרעזעס מינצ-בערג. ער ערקלעהרט, אז די קהלה האט נישט צוגעזאגט קיין שום געלד פאר די פליטים, זי האט נאר אפגעגעבען איהר לאקאל אויף אויסצו-צאהלען די אונטערשטיצונגען, דער הילפס-קאמי-טעט פאר די דייטשע פליטים אין לאדז ארבייט אבער זעהר שוואך און צוליב דעם ווערט די הילפס-ארבייט כסדר אפגעשטעלט, א דעלעגאציע פון קאמיטעט האט זיך געווענדעט צום פרעזעס פון דער קהלה-פערוואלטונג, אז די קהלה זאל אויף זיך נעהמען די שטיצע פאר די פליטים, קיין וויטערדיגע אונטערהאנדלונגען זענען דערוויל נישט פארגעקומען.

וואס שייך די 100 טויזענד זלאטיס פאר דער לובלינער ישיבה, איז שוין געווען אנ'ער-קלערונג פון דער קהלה-פערוואלטונג, אז אזא התחייבות האט די לאדזער קהלה-פערוואלטונג בכלל אויף זיך נישט גענומען. די פערוואלטונג האט

געוואלט אנגאזשירען פאר לאדז א רב.

וועלכער זאל נישט ארויסרופען קיין שום געגנער-שאפט. דער איינציגער קאנדידאט איז געווען דער לובלינער רב ז"ל. בעת די אונטערהאנדלונגען האט דער קהלה-פרעזעס זיך גערעכענט דערמיט, אז די קהלה וועט דארפען ארויסבארגען פאר דער ישיבה א געוויסע סומע געלד, וועלכע וועט שפע-טער אראפגערעכענט ווערען פון רב'ס געהאלט, ווייל ווי דער נפטר האט אליין ערקלערט וועט ער פון דעם לאדזער געהאלט געבען דעם גרעס-טען טייל פאר דער ישיבה, וועגען קיין שום סומען איז נישט גערעדט געווארען, נאך דעם אומ-גליק האט דער פרעזעס אפגערופען דאס פערזענ-ליכען דעם רבנים-קאנקורס, ווייל די פראגע איז דערווייל פאר לאדז נישט אקטועל.

אויף דער פראגע אויף וועמענס חשבון די דעלעגאציע פון קהלה-ראט איז געפאהרען קיין לובלין, ענטפערט וויצע-פרעזעס בערגער, אז אויפ'ן חשבון פון דער קהלה.

דאן טרעט מען צו צו בעטראכטען די קאמו=ניקאטען. ס'ווערט גענומען צו קענטניש די מיטטיי-לונג פון סטאראסטא, אז דער

קהלה=בודזשעט

אויפ'ן יאהר 1934 מוז ווערען פערטיג ביז'ן 1. דעצעמבער, צוליב דעם וועלען איצט די זיצונגען פון דער בודזשעט-קאמיסיע צונויפגערופען ווערען אויף יעדען טאג, כדי דער בודזשעט זאל פערטיג ווערען ביז'ן 1. דעצעמבער.

דאן טרעט מען צו, שוין צום ווייפילסטען מאל, צו דער

שחיטה=פראגע

ס'ווערט איבערגעלייענט די פאדערונג פון דער וואיעוואדזשאפט אונבעדינגט איבערצונעהמען די שחיטה און דאן דער בריף פון „אגודת הרבנים", וועלכע האט בעשלאסען, אז אין די שטעט, וואו די שחיטה איז נאך נישט איבערגענומען דורך די קהלות זאל מען זיך דערפון אפהאלטען, ביז די „אגודת הרבנים" וועט נישט ענדערען איהר בעשלוס אין דער דאזיגער פראגע.

דער ענין רופט ארויס א גרויסע דיסקוסיע. פרעזעס מינצבערג וואונדערט זיך ווי אזוי די „אגודת הרבנים" האט געקענט אננעמען אזא בע-שלוס, ווען אויף דער זיצונג זענען נישט אנוועזענד געווען די פארשטעהער פון לאדזער ראבינאט. דער פרעזעס האט זיך פערפליכטעט פאר דער אויפ-זיכטס=מאכט איבערצונעמען די שחיטה, שטיצענדיג זיך אויפ'ן בעשלוס פון לאדזער ראבינאט. די אויפזיכטס-מאכט פאדערט איבערצונעמען די שחיטה

אויב נישט וועט די קהלה = פערוואל-טונג פונאנדערגעלאזען ווערען און ס'וועט בעשטימט ווערען א קאמיסאר

אויב דער לאדזער ראבינאט און די אגודת-הרבנים האלטען איצט, אז מ'דארף נישט איבער-נעמען די שחיטה, זאלען זיי אינטערווענירען אין מיניסטעריום, אז ס'זאל אפגעשאפען ווערען די פאראָרדנונג פון דער לאדזער אויפזיכטס-מאכט.

דאזאר רומקאווסקי האלט, אז דער בעשלוס פון דער „אגודת-הרבנים" איז אנגענומען געווארען אונטערן דרוק פון די שוחטים און רבנים, דער ענטפער פון דער לאדזער קהלה-פערוואלטונג דארף זיין — איבערנעמען די שחיטה.

וויצע=פרעזעס בערגער ערקלעהרט, אז די פראגע פון דער לאדזער שחיטה איז בכלל נישט געשטאנען אויף דער טאג=ארדנונג פון דער זיצונג פון „אגודת-הרבנים", צו דער זיצונג איז אבער געקומען א דעלעגאציע פון לאדזער שוחטים או קצבים און אין דער אפוועזענהייט פון פארשטע-הער פון לאדזער ראבינאט איז אנגענומען געווא=רען די החלטה וועגען דער לאדזער שחיטה.

אויך דאזאר רוס האלט, אז די החלטה פון דער אגודת-הרבנים דארף נישט חל זיין אויף לאדז.

צום סוף ווערט בעשלאסען אלע ארויסגע-זאגטע מיינונגען און פארשלאגען אויסצונוצען און ענטפערן אויפ'ן בריף פון דער „אגודת-הרבנים" און די קהלה זאל ווייטער פיהרען איהר ארבייט ביים איבערנעהמען די שחיטה.

וויצע-פרעזעס בערגער און דאזאר רוס גיבען אפ א בעריכט וועגען דער [illegible] ט פון דער קא-מיסיע צו איבערנעמען די שחיטה, און די נאענס-סטע טעג וועט שוין זיין פערטיג א גענויער פלאן און ביודזשעט. די ביזאיצטיגע אויסרעכנונגען בע-ווייזען, אז אפילו ביי די ארגאניזאציע - ארבייט וועט די קהלה האבען א

ריוח פון 50 ביז 100 טויזענד זל. פון דער שחיטה

פרעזעס מינצבערג האלט, אז אין איצטיגען מאמענט קען נישט זיין קיין רייד וועגען ריוח אדער היזק פון דער שחיטה. די אויפזיכטס - מאכט האלט אפילו, אז די ערשטע 2 יאהר זאל מען ביי דער שחיטה נישט פערדינען, אלע שטערונגען מוזן בעזייטיגט ווערען

קיין שום ביודזשעט פון דער לאדזער קהלה וועט מעהר נישט בעשטעטיגט ווערען אהן דער שחיטה=פאזיציע

די שחיטה=קאמיסיע ווערט געאויסטראגט אין די נאהענסטע טעג צו פארענדיגען די אר-בייט און צונויפרופען די שוחטים און קצבים אויף א קאנפערענץ וועגען איבערנעהמען די שחיטה.

פאר די צוויי פארפעלקער פון אינטערנאט פון „העלענובעק" ווערט בעשטימט 300 זל. צו זייער רייזע קיין ארץ-ישראל.

די קהלה=פערוואלטונג האט זיך געווענדעט צו דער פראקוראטור וועגען

ערלויבען יעדען שבת אריינצוקומען אין די תפיסות חזנים

וועלכע זאלען דאווענען פאר די ארעסטאנטען, איצט איז אנגעקומען אנ'ענטפער, אז די קהלה זאל אנגעבען די נעמען און אדרעסען פון די חזנים

בשעתו האט זיך דער שול-אינספעקטאר געווענ-דעט צו דער קהלה-פערוואלטונג, זי זאל בעשטימען א לעהרער פון רעליגיע, פאר די יודישע קינדער, וועלכע לערנען זיך אין דער שול פאר גייסטיג נישט ענטוויקעלטע קינדער. די קהלה-פערוואלטונג האט געוואלט בעשטימען אזא לעהרער, אבער די הוצאות זאל טראגען די שול-אינספעקציע. דער אינספעקטאר האט צוגעשיקט א בריף, אז לויט די פערפליכטענדע פארשריפטען דארף די קהלה אויס-האלטען די דאזיגע הוצאות, ס'איז בעשלאסען געווארען נישט נאכצוקומען דעם פערלאנג פון שול-אינספעקטאר און זיך צו ווענדען מיט אנ'אנ-קלאגע צום שול-קוראטאריום.

די „שומרי שבת"

איז אפגעזאגט געווארען א סובסידיע אויף א נייעם לאקאל.

עס איז בעשטימט געווארען א סובסידיע פון 200 זל. פאר די בית-יעקב-שולען אין גייערס ראיאן. נאכ'ן אפנעהמען די קאסע=בעריכטען פארן חודש סעפטעמבער און אקטאבער ווערט די זיצונג געשלאסען.

וואריעטע-דאנסינג

„טאבארין"

20 נארוטאוויטשא 20

היינט און טעגליך!

3 פארשטעלונגען 3

1) פון 5 נאכמיטאג ביז 8 אוונט

„FIVE" מיטן רעקארד-פראגראם

2) פון 8 ביז 11 אווענד

„MUSIC - HALL"

די גרעסטע וועלט-סענסאציע

אינטערנאציאנ. טורנעע פון

דאמען-רינג-קאמפען

אויף דער גאנצער רעווי-פראגר. און טענץ

3) פון 11 ביינאכט ביז פריה

KABARET - DANCING

16 נומערן וועלט-אטראקציעס 16

טענץ אויף 2 פארקעטן. איינטריט פריי.

פילהארמאניע=זאל

טעלעפאן 213-84.

מארגען, דינסטאג, דעם 14-טען נאוועמבער, 9 אווענד

נאר איין גרויסער קאנצערט

פון קעניג פון די יודישע הומאריסטען

יאסעלע קאלאדני

אין פראגראם: 1) די צוזאמענגעדריקטע הענד, 2) די נאאיווע כלה, 3) די פראווינצער אינטעליגענץ, 4) די קאפריזנע פריילין, 5) דער קראנקער שוסטער, 6) דער זעלבסטמערדער, 7) צום רבי'ן אויף יום-טוב, 8) ביים רבינ'ס טיש, 9) דאס ברודערל און דאס שוועסטערל, 10) די קהלה, 11) יודיש טעאטער, 12) רומבא. 13) זאג מיר מאטעלע — און אנדערע לידער.

ביים קלאוויר: ל. פינקעל.

בילעטען פון 75 גראשען ביז 3 זלאטעס שוין צו בעקומען ביי דער קאסע. פון פילהארמאניע.

מאנטאג 13 כ מרחשון תרצ"ג

נאוועמבער

זון-אויפגאנג 6.46

זון-אונטערגאנג 4.57

רעגיסטראציע פון יאר=גאנג 1913

היינט, מאנטאג, דעם 13 ד. ח. דארפען זיך פארשטעלען צו רעגיסטראציע אין מיליטער-פאליציי אישען ביורא (פיעטריקאווער 165) די יונגעלייט, וואס וואוינען אויפ'ן שטח פונם 5 פאליציי-קאמי-סאריאט אויף די אותיות:

P R S Sz

פון 13-טען קאמיסאריאט מיט די אותיות:

T U W Z Ż Ź

און פון 14-טען קאמיסאריאט מיט די אותיות:

A B C D E F

מארגען דינסטאג, דעם 14 ד. ח. פון 5-טען קאמיסאריאט מיט די אותיות:

T U W

און פון 14-טען קאמיסאריאט מיט די אותיות:

G H Ch I J K

אויך דארפען זיך שטעלען צו דער רעגיס-טראציע די יונגעלייט פון יאהרגאנג 1910 און עלטערע, וועלכע האבען נאך נישט רעגולירט זייער פליכט פון מיליטער=דינסט.

די פליכט צוצושטעלען זיך איז אויך חל אויף מענער, וועלכע זענען נישט אפיציעל קיין פוילישע בירגער און קענען נישט דערוויזען, אז זיי זענען בירגער פון אנ'אנדער מלוכה, און וואוי-נען אין לאדז אויף צייטווייליגע „קארטי פא-ביטו'ס".

ווער ס'וועט זיך נישט מעלדען צו דער רע-גיסטראציע אין ענטשפרעכענדען טערמין וועט אד-מיניסטראטיוו בעשטראפט ווערען מיט 3000 זל. שטראף אדער 3 חדשים ארעסט.

צוגאב=פאבאר-קאמיסיע

(א) מיטוואך, דעם 15 ד. ח. 8 אינדערפריה וועט אין לאקאל אויף פיעטריקאווער 165 אנהויבען צו אמטירען די צוגאב-פאבאר=קאמיסיע פאר פ.ק.או. לאדז=שטאט 1.

עס דארפען זיך מעלדען די יונגעלייט פון יאהר 1912 און עלטערע, וועלכע האבען זיך נישט געשטעלט צו אנ'איבערזיכט. האבען נישט רעגולירט זייער מיליטער-פליכט, וואוינען אויפ'ן שטח פון 2, 3, 5, 8, 9 און 11 קאמיסאריאטען און האבען בעקומען נאמענטליכע אויפפאדערונגען פון דער לאדזער סטאראסטווע.

אפטייקען

היינטיגע נאכט=דיזשורען

(2) היינט ביינאכט דיזשורירען: ק. לייב-העבער (פרייהייטס-פלאץ 2), י. הארטמאן (מלי-נארסקא 1), וו. דאנילעצקי (פיעטרקאווער 127) א. פערלמאן (ציגעל-גאס 32), י. צימער וואוד-טשאנסקא 37), פ. וואיטשיצקי (נאפיורקאווסקיעגא 27).

ביליגע וואך אין „קאנסום"

ביים ווידזעווער מאנופאקטור

די דירעקציע פון דעם איינציגען ווארען-הויז „קאנסום" אין אונזער שטאט, ראקיטשינער 54, ארדנט איין א ביליגע וואך פאר איהרע קליענ=טען. עס וועלען פערקויפט ווערען צו רעוועלאציא-נידריגע פרייזען. די בעקאנטע ווידזעווער ליי-ווענטען 100, 300, 400, 600, 1000 און 1200-טער, ווי אויך היימישע און פאלקס=לייוונטער.

דאמען, הערן און קינדער=וועש, בעטציג, טישטיכער, ווי אויך רעשטקעס און קופאנעס.

„קאנסום" ביי ווידזעווער מאנופאקטור פער-קויפט אויך פון גאלאנטעריע קאנפעקציע, שוב-יווארג ביז קאלאניאל=סחורות, און אלע אפטיילונ-גען זענען פערזארגט מיט די בעסטע סארטען סחורות, און די פרייזען זענען די ביליגסטע.

דער פראקלאמירטער פון דער „קאנסום"= דירעקציע ביליגע וואך פון די ווידזעווער אויס-ארבייטונגען וועט האבען א ספק ארויסרופען דעם פערשטענדליכען אינטערעס צווישען די ברייטע קרייזען פון בעלי-בת'טעס פון אונזער שטאט, וועלכע האבען שוין נישט איינמאל זיך איבערגע-צייגט וועגען די ביליגע פרייזען פון „קאנסום" פון דער ווידזעווער מאנופאקטור.

מען דארף אויסנוצען די ביליגע וואך, ווייל דער ווינטער איז נאהענט. נוצט אויס די קורצע יאגט פון דער ביליגער וואך פון „קאנסום".

יודישע הילף־קאנפערענצן אין לאנדאן

בעריכט פון דעפּ. ל. מינצבערג, וועלכער האט אנטיילגענומען אין די קאנפערענצן

ווי בעקאַנט איז דעפּ. מינצבערג צוריקגעקומען פון דער לאָנדאָנער אַלוועלטליכער הילפס־קאָנפערענץ פאַר די דייטשע פּליטים, וואו ער איז געווען פאַרטרעטען אַלס דעלעגאַט פון דער לאָדזער קהלה.

מיר האָבען אויסגענוצט די געלעגענהייט צו רעדען מיט דעפּ. מינצבערג וועגען דער קאָנפערענץ אַליין און וועגען איהרע רעזולטאַטען.

די יודישע עפענטליכקייט ווייסט גאַנץ ווייניג וועגען דער דאָזיגער קאָנפערענץ, צוליב דעם, וואָס די אָרגאַניזאַטאָרען פון דער קאָנפערענץ האָבען געפונען פאַר נויטיג צו בעטראַכטען די לאַגע פון די דייטשע פּליטים אין דער גאַנצער וועלט אויף פאַרטרויליכע זיצונגען. ס'וועט דעריבער זיין אינטערעסאַנט זיך עפּעס צו דערוויסען גענויערעס וועגען דער דאָזיגער געשיכטליכער וועלט־קאָנפערענץ.

די קאָנפערענץ איז צונויפגערופען געוואָרען — זאָגט דעפּ. מינצבערג — דורך פינף גרעסטע און איינפלוסרייכסטע יודישע קערפּערשאַפטען ווי: „בּאָאַרד אָף דעפּוטיס“, „אַליאַנס איזראַעליט“, „דזשואיש אייליושענסי“ (יודישער אַגענץ), יק"א און יודיש־אַמעריקאַנישער קאָנגרעס.

קודם־כל מוז מען פעסטשטעלען, אַז די קאָנפערענץ איז געווען אַ זעהר דערפרעהענדע ערשיינונג, זי האָט אַוועקגעזעצט ביי איין טיש אַלע ריכטונגען פון יודענטום, וועלכע האָבען געטראַכט וועגען אַ גרויסען יודישען פּראָבלעם. ס'איז אַ פאַקט, אַז דאָס צוזאַמענרופען די קאָנפערענץ איז געווען אַ טאַקטישע. די איינלאַדונגען זענען פונאַנדערגעשיקט געוואָרען צופעליג, אָבער די בעראַטונגען גופא זענען געווען ערנסטע. ס'האָט זיך אמת געפיהלט די גרינגשעצונג, וואָס די ענגלישע יודישע אַריסטאָקראַטיע האָט צו די מזרח־יודען. אָבער אין לויף פון די זיצונגען האָבען זיי זיך איבערציגט, אַז זיי דאַרפען זיך גאַנץ אַנדערש צו אונז בעציהען, און אויך, דאָס איז געווען אַ געווינס. די בעראַטונגען זענען געפיהרט געוואָרען אויסשליסליך אין דער ענגלישער שפּראַך און ס'איז געווען אַ גאַנצע טובה, ווען מ'האָט אַ רעדע אָדער אַ פאָרשלאַג איבערגעזעצט.

די קאָנפערענץ האָט אויסגעטיילט פאָלגענדע קאָמיסיעס: פאַר די פּליטים פון דייטשלאַנד, פאַר די דייטשע יודען אין לאַנד, פינאַנץ, עמיגראַציע אין ארץ־ישראל. דעפּ. מינצבערג איז געווען אַ מיטגליד פון דער הילפס־קאָמיסיע פאַר די דייטשע פּליטים.

דער פּערנעהם פון דער קאָנפערענץ איז געווען צו שאַפען

א פאנד פון פון 2 מיליאן פונט אויף קאנסטרוקטיווע הילף

און אויף שטיצע פאַר די פּליטים פון דייטשלאַנד, די האַרמאָניע האָט געהערשט אויף דער קאָנפערענץ ביז'ן סוף און דאָס איז געווען אין אַ גרויסער מאָס אַ דאַנק דער קאָלאָסאַלער ראָל, וועלכע ס'האָט געשפּילט אויף דער קאָנפערענץ פּראָפ. ווייצמאַן. פאַרשטעהט זיך, אַז אַ בעדייטונג האָט דאָ אויך געהאַט דאָס וואָס די קאָנפערענץ האָט נישט בעריהרט און נישט געלאָזען בעריהרען קיין שום פּאָליטישע פראַגע, נישט די בּאָיקאָט־פראַגע און האָט זיך נאָר פאַרנומען מיט דער הילפס־אַקציע. דער פאָרשלאַג וועגען 2־מיליאָן־פאָנד איז אָנגענומען געוואָרען. די זאַמלונגען וועלען זיך באַלד אָנהויבען, צו דעם צוועק וועט

קיין פוילען בקרוב קומען פראפ. חיים ווייצמאן

אויף דער קאָמיסיע איז שוין געהאַט אָנגענומען געוואָרען אַ פאָרשלאַג, אַז לכל־הפחות 50 פּראָצענט פון דער געזאַמעלטער סומע, זאָל פערווענדעט ווערען אויף קאָנסטרוקטיווער הילף פאַר די יודישע פּליטים פון דייטשלאַנד אין ארץ־ישראל. ס'איז אָבער גענוג געווען, אַז ה' מאָנטעפיאָרע זאָל זיך אַרויסזאָגען געגען דעם פאָרשלאַג און דער פּלענום האָט געענדערט דעם בעשלוס אויף דעם אופן, אַז פאַר ארץ־ישראל וועט נישט בעשטימט ווערען קיין גענויע פּראָצענטער, נאָר ס'וועט געגעבען ווערען לויט'ן בעדאַרף. פּראָפ. ווייצמאַן האָט אָנגענומען די אויסבעסערונג, האַלטענדיג, אַז דער פערברויך פאַר ארץ־ישראל וועט זיכער איבערשטייגען 50 פּראָצענט פון דער געזאַמעלטער סומע. דאַגעגען איז בעשלאָסען געוואָרען, אַז מיט די סומען, וואָס זאָל בעשטימט ווערען פאַר ארץ־ישראל זאָל דיספּאָנירען דער קרן־קימת צוזאַמען מיט דעם געוועהלטען עקזעקוטיוו.

אַ שטיקעל אויפלעבונג אין דער דיסקוסיע איז אויך געקומען ביים וועהלען די עקזעקוטיוו. לכתחילה איז געהאַט בעשלאָסען געוואָרען, אַז דעם עקזעקוטיוו זאָלען בילדען די אינסטיטוציעס, וועלכע האָבען צונויפגערופען די קאָנפערענץ. צו דער לעצטער מינוט איז אָבער דער בעשלוס געענדערט געוואָרען, אַזוי אַז אין דעם עקזעקוטיוו איז אויך אַריין אַ פאָרשטעהער פון די ציוניסטען און פון דער „אגודת־ישראל“. דאַגעגען דעם ראַט בילדען אַלע דעלעגאַטען, וועלכע זענען איינגעלאַדען געוואָרען צו דער קאָנפערענץ. דערביי דאַרף זיך די הילפס־קאָמיסיע צונויפקומען יעדע 3 חדשים.

ביי איין פראַגע האָט זיך אַרויסגעוויזען דער פּירוד צווישען מערב און מזרח־יודענטום. די בעלגישע און פראַנצויזישע דעלעגאַטען האָבען נעמליך פאָרגעשלאָגען, אַז די יודישע פּליטים פון דייטשלאַנד דאַרפען זיך ווענדען נאָך הילף נאָר צו די קאָמיטעטען פון דעם לאַנד, פון וואַנען זיי שטאַמען. דער דאָזיגער פאָרשלאַג האָט אַרויסגערופען אַנ־אמת'ען שטורם מצד די פּוילישע דעלעגאַטען, וועלכע האָבען אָנגעוויזען, אַז די מערב־יודען ווילען אַזוי אַרום פּטור ווערען פון די פּליטים. קיינער טאָר נישט בעשטראָפט ווערען נאָר דערפאַר, וואָס ער איז געבוירען געוואָרען אויף דעם אָרט און נישט אויף קיין אַנדערען. דער פאָרשלאַג איז סוף־כל־סוף אַראָפּגענומען געוואָרען פון דער טאָג־אָרדנונג.

דער גורל האָט אויך געוואָלט, אַז

די וועלט־קאנפערענץ זאל זיך אויך בעשעפטיגען מיט אונזער שטאט לאדז

ווי בעקאַנט האָט מען שוין אין ענגלאַנד געזאַמעלט אַנ'ערך 380 טויזענד פונט פאַר די פּליטים. דאָס געלד איז פונאַנדערגעטיילט געוואָרען אין פערשידענע לענדער, וואו ס'זענען נאָר פאַראַן פּליטים. פּוילען האָט אָבער ביז איצט נישט בעקומען דערפון קיין איין גראָשען. דער מאָטיוו איז געווען, אַז די פּוילישע יודען אַליין האָבען זעהר ווייניג געזאַמעלט צו דעם צוועק.

אין דער דיסקוסיע האָט גענומען אַ וואָרט דעפּ. מינצבערג, וועלכער האָט אָנגעוויזען אויף דער נויט, וואָס הערשט צווישען יודען אין פּוילען. ער האָט אָנגעוויזען, אַז 40 פּראָצענט פון דער יודישער בעפעלקערונג אין לאָדז האָט זיך אויף פסח געוואָנדען נאָך שטיצע צו דער קהלה, איז דען דערמאָלט מעגליך, אַז אַזאַ שטאָט זאָל קענען שאַפען פיל געלד פאַר די פּליטים? וויפיל לאָדז האָט געגעבען איז געווען די גרעסטע אָנשטרענגונג. די אויספיהרונגען און דאָס פאַרשטעלען די שרעקליכע לאַגע פון די פּוילישע יודען האָט געהאַט די געהעריגע ווירקונג און ס'איז פערזיכערט געוואָרען, אַז ביי דער נאָהענטסטער פערטיילונג זאָל גענומען ווערען אין אַכט די אַרבייטס־שטאָט, די נויט־שטאָט — לאָדז.

דאָס איז געווען אויף דער אַלוועלטליכער הילפס־קאָנפערענץ. דעפּ. מינצבערג האָט אויך אָנטיילגענומען אויף

א קאנפערענץ פון די פעדעראציע פון פוילישע יודען אין ענגלאנד

בראש פון וועלכער ס'שטעהט ד"ר יאָכעלמאַן. די דאָזיגע פעדעראַציע האָט שוין אויך אַרויסגעשיקט קיין וואַרשא פאַר די פּליטים 1000 פונט, פון וועלכע

לאדז האט קיין גראשען נישט בעקומען

אַזוי ווי וואַרשא וואָלט בכלל נישט געוואוסט, אַז ס'איז פאַראַן אַזאַ שטאָט. דעפּ. מינצבערג האָט בעריהרט די דאָזיגע פראַגע אויף דער קאָנפערענץ פון דער פעדעראַציע און ס'איז גלייך אַרויסגעשיקט געוואָרען אַ בריף צום וואַרשאווער קאָמיטעט, אַז ס'וועט געשיקט ווערען געלד, בתנאי, אַז לאָדז זאָל ביי דער פערטיילונג בעריקזיכטיגט ווערען.

אַ וואָך נאָך דער אַלוועלטליכער הילפס־קאָנפערענץ איז פאָרגעקומען

א קאנפערענץ פון 500 דעלעגאטען פון ענגלישען יודענטום

צונויפגערופען דורך דעם פערבאַנד פון שוהלען און געזעלשאַפטען אין ענגלאַנד. דאָס איז ווידער געווען אַ ריינע אַנטי־היטלעריסטישע באָיקאָט־קאָנפערענץ, וואו ס'איז טאַקע אָנגענומען געוואָרען אַ שאַרפע באָיקאָט־רעזאָלוציע. די דעלעגאַטען אויף דער הילפס־קאָנפערענץ, וועלכע זענען איינגעלאַדען געוואָרען צו דער באָיקאָט־קאָנפערענץ האָבען אַהין נישט געוואָלט געהן, מורא־האָבענדיג צו דערצערנען די העררען מאָנטעפיאָרע, לאַסקי א"א. דער איינציגער פּוילישער דעלעגאַט אויף דער קאָנפערענץ איז געווען דעפּ. מינצבערג, וועלכער איז אויך דאָרט אַרויסגעטרעטען מיט אַ רעדע.

דעפּ. מינצבערג האָט אויך אָנטיילגענומען אין

אנ'אגודה־קאנפערענץ פון גאנץ ענגלאנד

וועלכע איז בעגריסט געוואָרען דורך אַ פאָרשטעהער פון פּוילישען אַמבאַסאַדאָר סקירמונט. אויף דער בעגריסונג האָט געענטפערט דעפּ. מינצבערג. אַחוץ דעם זענען פאָרגעקומען נאָך עטליכע אגודה'שע מאַסען־מיטינגען מיט'ן אָנטייל פון איטשע מאיר לעווין און דעפּ. מינצבערג.

TEATR REWJI KOMIKÓW
Al. I Maja 2.
פון היינט און פאלגענדע טעג!
גרויסער קאָנקורענצלאָזער רעווי־רעפּערטואַר
1־טער טייל:
אויף ביידע לאפאטקעס
אין 20 אָריגינעלע שלאָגער־בילדער.
2־טער טייל:

גרויסער אינטערנאַציאָנאַלער
פרייע־רינגקאַמף־טורניר
וועגען דער מייסטערשאַפט פון
פּוילען און גאָלד־פּרייזען.
ריכטער Green טעגליך קעמפען 3 פּאָר
אָנהויב אין וואָך. טעג 8 און 10 אוו.
אַמאַטאָרען אויפ'ן זאַל נאָך יעדען נומער.
אָנהויב שבת און זונטאָג — 5 נאָכם.
7.30 און 10 אָוונט.
דער זאַל איז גוט בעהייצט.
מוזיק אונטער לייטונג פון K.BAJON i W.ORSKI

לאסקער קרייז צוגעטיילט צום לאדזער קרייז־לאנדווירטשאפט־אמט

לויט אַ פאַרערדנונג פון אַגראַר־מיניסטעריום, איז דער לאַסקער קרייז צוגעטיילט געוואָרען צום לאָדזער קרייז־לאַנדווירטשאַפט־אַמט. דער שערעדזער קרייז — צום קאַלישער קרייז־לאַנדווירטשאַפטס־אַמט.

מוזיקער — פיזישע ארבייטער

(2) ווי מיר דערוויסען זיך, האָט מיט עטליכע טעג צוריק דער רעסטאָראַטאָרען־פערבאַנד פון דער לאָדזער וואָיעוואָדזטווע אַרויסגעשיקט אַ מעמאָריאַל צום מיניסטעריום פאַר געזעלשאַפטליכער שוץ מיט דער בקשה, אַז מוזיקער זאָלען קוואַליפיצירט ווערען אַלס פיזישע אַרבייטער.

אַזוי־אַרום — ווערט דערקלעהרט אינם מעמאָריאַל — וועט בילליגער ווערען דאָס אויסהאַלטען אָרקעסטערס אין רעסטאָראַנען, און די אַרבייטסלאָזיגקייט צווישען די מוזיקער וועט זיך פערקלענערען.

נישט בחנם דוכט זיך איצט אויס, אַז מ'הערט שפּילען מוזיק — פּונקט ווי מ'וואָלט געהאַקט האָלץ, אָדער געהאַקט אַ טשייניק...

ד"ר העללער
ספעצ. פאַר הויט און ווענערישע קראַנקהייטען און מענער־שוואַכע
8 טראַוגוטאַ 8, טעל. 179-89
נעמט אָן פון 8—11 און פון 4—8 אָוונט.
זונטאָג פון 11—2 מיטאָג.
פאַר פרויען אַ ספּעציעלער וואַרטע־זאַל.
אונבעמיטעלטע — לעטשניצע־פּרייזן

ר. איזראעל

דירעקטאר אדאלף גאלד

סענסאציאנעל־שפאנענדער ראמאן פון יודישען לעבען

88

— היסטע דאָס, האָט פרוי גאָלד געזאָגט, אַז מיר האָבען נאָך אַ פונק פון האָפנונג צו ראַטעווען אַדאָלפען, איהר זענט אַ מלאך, הער טאובע, איהר זענט גאָר נישט קיין מענש

— איך האָב אייך שוין איינמאָל געזאָגט, מאַדאַם גאָלד, אַז אין דעם וואָס איך טו ליגט אַ שטיק פון מיין אינטערעס, איך בין גאָרנישט אַזאַ מלאך ווי איהר שטעלט זיך דאָס פאָר

— לויט אייערע ביז איצטיגע מעשים שטעלט זיך אַרויס, אַז יאָ, און איך אַליין בין נישט אַזויפיל ווערט, אַז איהר זאָלט זיך צוליב מיר אַזויפיל דאַרפען איינשטעלען

— פאַר מיר זענט איהר פיל מעהר ווערט... דערווייל וועלען מיר האָפען, אַז אַלץ וועט זיך גוט ענדיגען, אַדאָלף אין טורמע ווייסט געוויס נאָך גאָרנישט וואָס עס טוט זיך אַלץ אַרום איהם, דער אָרימער, אומשולדיגער מענש ליידט זיך אָן אין זיין לעבען, טאובע האָט געהאַט טרעהרען אין די אויגען. ער האָט אַליין נישט געוואוסט פאַרוואָס ער וויינט, צי דער געדאַנק, אַז ער וועט בעזיצען די פרוי גאָלד האָט איהם אַריינגעבראַכט אין אַזאַ סענטימענטאַלער שטימונג, אָדער טאַקע דער ווילען צו רעהאַביליטירען און בעפרייען דעם דירעקטאָר אַדאָלף גאָלד, ער האָט זיך געזעגנט מיט דער פרוי גאָלד ווייל ער האָט אין איצטיגען מאָמענט נישט געקענט מעהר אויסהאַלטען איהר בליק, איהם איז געווען אַזוי מאָדנע אויף דער נשמה, אַז ער האָט געוואָלט בלייבען אַליין...

קאפיטעל 24

ניוטא א ווערקצייג אין די הענד פון די פערברעכער

אין דערזעלבער צייט איז ניוטא געזעסן ביי זיך איבערהיים און געוואַרט אויף דאָבזשינסקין, וועלכער האָט געדאַרפט קומען צו איהר דעם היינטיגען אָוענד, זי האָט זיך געפיהלט אַזוי ווי זי וואָלט געווען קראַנק, אַזוי ווי זי וואָלט געהאַט פיבער, נאָך דעם געשפּרעך, וואָס זי האָט געהאַט מיט גערסאָנען האָט זי געפיהלט, אַז זי פערלירט איהר איינגענעם ווילען און זי פאַלט איינגאַנצען אַרונטער אונטער דעם איינפלוס פון גערסאָנען. דער קאָפּ האָט איהר וועה געטאָן, די אויגען זענען איהר צוגעפאַלען, ניוטא האָט זיך געפרובט צו שטאַרקען נישט אַרונטערצופאַלען אונטער דער ווירקונג פון שרעק וואָס גערסאָן האָט אויף איהר אָנגעוואָרפען, זי האָט אָבער נישט געקענט, ביסלעכווייז האָט זי אָנגעהויבען צו פערגעסען, אַז זי וואַרט אויף דאָבזשינסקין, זי האָט זיך געוואָלט אַוועקלעגען אויפ'ן בעט און איינשלאָפען, אָבער אַ מאָדנע שרעק האָט זי אַרומגענומען, ווי זי האָט אַ קוק געגעבען האָבען אויף איהר געקוקט צוויי אַזעלכע שרעקליכע אויגען, אַזעלכע שרעקליכע... און די אויגען האָבען אויף איהר געקוקט פון יעדען ווינקעל, פון אומעטום וואו זי האָט זיך נאָר געווענדעט, און די דאָזיגע אויגען זענען איהר געווען אַזוי בעקאַנט, זי האָט זיי שוין געזעהען, אָבער דאַמאָלס זענען זיי געווען מילד און גוט און איצט זענען זיי אַזוי שרעקליך, אַז זיי דריגען זי אַדורך ביז צו דער נשמה, ביז'ן האַרץ...

ניוטא האָט זיך צוגעטוליעט צו דער וואַנד, זי האָט צוגעמאַכט די אויגען, אָבער ווען זי האָט זיי ווידער געעפענט האָט זי ווידער געזעהען די זעלבע שרעקליכע אויגען

— צו וועמען געהערען די אויגען? האָט ניוטא אויסגעשריגען ווי אין אַנ'אַנפאַל פון משוגעת, און באַלד האָט זי זיך צולאַכט אויף אַ היסטערישען אופן.

— איך ווייס דאָך יעצט זיי זענען? די אויגען זענען דאָך הערמאַן טאובעס, דעם באַנקירס. גערסאָן האָט דאָך מיט מיר אַזויפיל גערעדט וועגען איהם, יאָ דאָס זענען זיי, אָבער פאַרוואָס זענען די אויגען פון טאובען היינט אַזוי שרעקליך, אַזוי בייז, ער איז דאָך אַזאַ גוטינקער, אַזאַ מילדער, אָבער ער דאַרף דאָך היינט זיין בייז, איך וועל דאָך איהם היינט בייאַכט דערהרגענען, איך וועל נעהמען דאָס וואָס גערסאָן האָט מיר געגעבען, איך וועל אַוועק מיט טאובען אין אַ צוקערניע, טרינקען מיט איהם טיי, און ווען ער וועט נישט בעמערקען, וועל איך איהם אין זיין טיי אַריינשיטען אַ קליין ביסעל פון דעם פּיטעלע און טאובע איז אַ פאַרטיגער

— האַ, האַ, האַ, דאָס וועט זיין פיין, מיין מאַן האָט דערהרג'עט די פרוי ראָזען און כ'וועל דערהרגענען דעם באַנקיר טאובע, אָבער פאַרוואָס וועל איך איהם ערמאָרדען? וואָס האָט ער מיר דען געטון? דוכט זיך מיר, אַז גאָרנישט, נאָר ערמאָרדען וועל איך איהם, גערסאָן האָט געהייסען און אַזוי וועל איך טון, אוי וועט דאָס דאָבזשינסקי מאַכען אַ מינע, זיין געליבטע — אַ מערדערין, אָבער וואָס געהט עס מיך אָן? היינט וועט ער אַהיימקומען, וועט ער מיך שוין טאַקע נישט טרעפען, איך וועל שוין זיכער זיין מיט טאובען אין דער צוקערניע, ווי ער האָט גלייך אָנגענומען מיין פאָרשלאַג, אַזוי ווי ער וואָלט געוואָלט שפּילען מיט מיר עפּעס אַ געהיימע ליבע

ניוטא איז געוואָרען טרויעריג, איהר פּנים איז געוואָרען בלייך, זי האָט פערגעסען וועגען אַלעס וואָס זי האָט געטון אין פערלויף פון גאַנצען טאָג, זי האָט פערגעסען וועגען דעם, אַז באַלד דאַרף צו איהר קומען דאָבזשינסקי, זי האָט זיך אָנגעטון אין איהרע בעסטע און שענסטע מלבושים, זיך אַוועקגעזעצט געגענאיבער דעם זייגער און איהר בליק איז פערגליווערט געוואָרען אויפ'ן גרויסען ווייזער פון דעם וואַנד־זייגער, וועלכער האָט מאָנאָטאָן געקלאַפּט טיק־טאַק, טיק־טאַק, טיק טאַק. ס'איז געווען 5 מינוט פאַר זיבען. ניוטא האָט זיך נישט געריהרט פון אָרט, ערשט ווען דער זייגער האָט אויסגעשלאָגען 7 מאָל, האָט זיך ניוטא אויפגעכאַפּט פון איהר אָרט, באַקאָנטראָלירט עפּעס אין האַנדבייטעל און איז אַרויס פון שטוב: זי איז גלייך אַוועק אויף איינע פון די בעלעבסטע גאַסען און איז אַריין אין דער צוקערניע „זשעמיאַנסקאַ“, באַלד ביים אַריינגאַנג האָט שוין טאובע געהאַט פערנומען אַ טישעל אין דער צוקערניע, ביים בעווייזען זיך פון ניוטאַן האָט טאובע זיך אויפגעשטעלט פון זיין אָרט און זי העפליך בעגריסט

— גוט אָוונט, מאַדאַם. יאָ, איך ווייס נישט מיט וואָס צו פערדיענען אייער איינלאַדונג, איך בין גרייט אייך צו דינען.

— און איך האָב געמיינט, אַז איהר וועט זיך נישט וועלען מיט מיר טרעפען

— פאַרוואָס?

— נאָך דעם אַלעם וואָס איז פאָרגעקומען מיט מיין מאַן...

— איך האָב מיר מיין מיינונג וועגען דעם אַלעם, נישט אייער מאַן און נאָך מעהר נישט איהר זענט שולדיג אין דעם אַלעם וואָס איז פאָרגעקומען

— פאַרוואָס מיינט איהר אַזוי

— איך בין דערין איבערצייגט

— ס'איז מיר זעהר אָנגענעהם ווען איהר האָט וועגען מיר אַזאַ מיינונג, האָט ניוטא געזאָגט, איך בין אַהערגעקומען מיט אייך איבערשמועסען וועגען אַ גאַנץ אַנדערען ענין

— זעצט זיך אַביסעל צו מאַדאַם וויס און מיר וועלען פּלוידערען אַזוי ווי אַמאָל אין די אַלטע גוטע צייטען

— נישט צו שמועסען בין איך אַהערגעקומען, נאָר אויך עפּעס צו בעטען.

—אָבער וואָס אַיילט איהר זיך אַזוי, איהר האָט דאָך אַביסעל צייט נישט אמת. איך דאַרף נישט, אַז מען זאָל מיך בעטען, פון מיר דאַרף מען פאָדערען

(פאָרטזעצונג קומט)

ספּאָרט־בעוועגונג

פּליאַטקע אדער אפּערע?

צו דער מפּלה פון ל. ק. ס. ביים לעמבערגער „פּאָגאָן“

פערגאַנגענעם זונטאָג זענען די לאָדזער ספּאָרט־קרייזען איבערגערודערט געוואָרען, צוליב דער מפּלה, וועלכע „ל.ק.ס.“ האָט געליטען אין ליגע־מעטש מיט דער לעמבערגער „פּאָגאָן“. דער רעזולטאַט 0:9 איז פערשידענאַרטיג קאָמענטירט געוואָרען.

אָבער בעלד אויך צומאָרגענס, האָט זיך אין דער פּוילישער פּרעסע בעוויזען אַ נאָטיץ, לויט וועלכע מ'האָט אָנגעהויבען חושד צו זיין די „ל.ק.ס.“ שפּילער, אַז זיי האָבען דעם מעטש בכיון פערשפּילט, כדי „פּאָגאָן“ זאָל אַזוי אַרום דערגרייכען דעם מייסטער־טיטול. פערשטענדליך, אַז די ידיעות האָבען אין די היגע ספּאָרט־קרייזען אַרויסגערופען אַ שטאַרקע פערביטערונג, מחמת דעם, וואָס די ליידונג פון „ל.ק.ס.“ איז בעקאַנט מיט איהר ערנסטע בעציהונג צום ספּאָרט. פיל ספּאָרטלער האָבען דאָך נישט געוואָלט גלויבען, אַז די דאָזיגע ידיעה איז אַ ריכטיגע.

אָבער דאָ איז ווידער געקומען אַ סענסאַציע.

די סענסאַציע בעשטעהט אין דעם, וואָס די בעקאַנטע שפּילער פון דער וואַרשאַווער „לעגיאַ“ מאַרטינאַ און נאָוואַט זאָלען האָבען בעקומען פרייטאָג, ד. 3. ד. ח. אַ בריף אונטערגעשריבען פון „קראָקאָווער אָנהענגער“. אין דאָזיגען בריף, וועלכער איז אגב אַרויסגעשיקט געוואָרען פון... לעמבערג, אַפּעלירען די אונטערגעשריבענע צו די „לעגיאַ“־שפּילער, אַז זיי זאָלען זיך בעמיהען אין זונטאָגדיגען מעטש מיט „קראַקאָוויאַ“, אַז די לעצטע זאָל זיגען אין אַ פערהעלטניש פון מינדעסטענס אַ 0:6 און אַזוי אַרום זאָל „פּאָגאָן“ נישט ערצילען דעם מייסטער־טיטול. דערביי ווערט אין בריף פאָראויסגעזעהען, אַז „ל. ק. ס.“ וועט דעם מעטש מיט „פּאָגאָן“ פערשפּילען מיט 7 אָדער 0:9! אין דעם פאַל וויל „ל.ק.ס.“ העלפען „פּאָגאָן“ צו ערצילען דעם מייסטער־טיטול.

דער דאָזיגער אָנאָנים האָט אין דער גאַנצער פּרעסע אַרויסגערופען אַ שטאַרקע פּראָאינטערעסירונג. די צייטונגען האָבען געשריבען, אַז דער דאָזיגער בריף איז דורך דער ליטונג פון „לעגיאַ“ איבערגעגעבען געוואָרען דעם פּוילישען פוסבאָל פערבאַנד, וועלכער זאָל פון זיין זייט פיהרען אַן אויספאָרשונג. די דאָזיגע אויספאָרשונג קאָן אָבער קיין שום רעזולטאַטען נישט געבען, ווייל עס איז נישט בעקאַנט ווער עס זענען די מחברים פון דאָזיגען בריף.

דערווייל איז געפאַלען אויך איינעם פון די סאַמע ערנסטע ספּאָרט פעראיינען אין פּוילען, „ל. ק. ס.“ אַ חשד, אַז זיי האָבען זיך פערקויפט.

אינטערעסאַנט איז דעריבער, וואָס עס זאָגט אין דער פראַגע דער לייטער פון „ל.ק.ס.“, פאָרזיצער פון לאָדזער פוסבאָל פערבאַנד ה׳ קאָנאָפּקאַ:

— מ'איז אונז חושד, אַז מיר האָבען גוטווייליג צוגעגעבען פונקטען „פּאָגאָנען“, אַז מיר האָבען ספּעציעל אַרויסגעשיקט אַ שוואַכערע מאַנשאַפט, אַז די מאַנשאַפט האָט געשפּילט אָן אַמביציע א. א. וו.

„ל.ק.ס“ איז צום דאָזיגען מעטש אַרויסגעטרעטען מיט 2 רעזערוו־שפּילער. דאָס פלעגט אָפּט פּאַסירען אויך ביי אַנדערע מעטשען, אָבער דאָך האָט זיך קיינמאָל נישט אויפגעהויבען קיין שטורם קעגען אונז. אמת, מיר האָבען מיט דער מאַנשאַפט מחמת אַפּשאַצונגס טעמים קיין לייטער נישט מיטגעשיקט, אָבער איך האָב פאַר'ן אַרויספאָהרען פון דער מאַנשאַפט אַפּעלירט צו די שפּילער, אַז זיי זאָלען דעם מעטש גאָר ערנסט בעטראַכטען.

אויך איך בין געווען איבעראַשט, ווען איך האָב זיך דערוואוסט וועגען דער גרויסער מפּלה. די שפּילער קאָן איך אין גאָרנישט חושד זיין. זיי האָבען געטון אַלס, וואָס זיי האָבען נאָר געקענט. נישט זייער שולד איז, אַז פּאָגאָן האָט פערגאַנגענעם מעטש פערמיטאָג און די שפּילער נאָך אַ גאַנצע נאַכט פאָהרען זענען גלייך געגאַנגען אויפ'ן ספּאָרט־פּלאַץ. דערביי האָט אַ גאַנצע צייט פון מעטש גענאָסען אַ שלאָגס־רעגען. פּאָגאָן איז אין דעם טאָג געווען בעסער דיספּאָנירט ווי אונזער מאַנשאַפט און האָט דעם מעטש געוואונען. ספּאָרטלער ווייסען, אַז עס זיגט דער, וועלכער איז אין געגעבענעם טאָג אַ בעסערער.

ה׳ קאָנאָפּקאַ ברענגט אַ ריהע ביישפּילן פון די היי־יאָהריגע מייסטערשאַפטס־שפּילן. אַט למשל, האָט „ל.ק.ס.“ בעזיגט אין קראָקאָ די דאָרטיגע „ווִיסלאַ“ 1:4 און אין אַ וואָך אַרום האָט „ל.ק.ס“ אין דער זעלבער שטאָט געליטען ביי „קראַקאָוויען“ אַ מפּלה 0:8. — דעמאָלט איז עס געווען מעגליך און קיינער האָט עס שלעכט נישט קאָמענטירט. מען פערגעסט, אַז איינער פון די ערנסטע קאַנדידאַטען אויפ'ן מייסטער־טיטול „רוך“ האָט אין שלעזיען בעזיגט פּאָגאָן 1:5 און אין אַ וואָך אַרום איז אַרויס אַלס זיגער פּאָגאָן, וועלכע האָט צעשמעטערט „רוך“ מיט 0:8. אַזעלכע ביישפּילען קאָן איך ברענגען אָן אַ סוף.

מיר ווילען האָפען, אַז די גאַנצע מעשה איז אַ פּלאָטקע. און אַ פּליאַטקע אַ ווייטאָגדיגע ווען זי קומט אין 25 יובל יאָהר פון ל.ק.ס., ווען ס'איז ערשט אונטערגעשטראָכען געוואָרען דער סך־הכל פון „ל.ק.ס.“ געוואַלדיגע אויפטוען און דערגרייכונגען אויפ'ן ספּאָרט־געביט.

מ. א.

„רוך“ דערגרייכט דעם ליגע־מייסטער־טיטעל

„רוך“ בעזיגט „קראַקאָוויאַ“ 1:2

נעכטען איז אין קראָקאָ פאָרגעקומען דער לעצטער ליגע־מעטש.

דער מעטש האָט אַרויסגערופען אַ שטאַרקען אינטערעס, מחמת דעם, וואָס ביז'ן לעצטען מאָמענט איז נישט געווען בעוואוסט, ווער ס'וועט היי־יאָהר ווערען פּוילישער מייסטער.

די ערנסטע קאַנדידאַטען זענען געווען „פּאָגאָן“ און „רוך“. פאַר „פּאָגאָן“ וואָלט גענוג געווען, אַז „רוך“ זאָל רעמיסירען מיט „קראַקאָוויאַ“, דאַגעגען „רוך“ האָט געמוזט אַרויס פון מעטש אַלס זיגער, כדי צו דערגרייכען דעם מייסטער־טיטול. אַזוי איז עס אויך געשעהען. רוך האָט בעזיגט קראַקאָוויאַ'ן מיט 1:2 און אַזוי אַרום ערצילט דעם ליגע־מייסטער־טיטול פאַר'ן יאָהר 1933. דאָס צווייטע אָרט פערנעמט פּאָגאָן.

באָקס

י. ס. פּ. — אַגניסקאַ 0:16

נעכטען איז אין פילהאַרמאָניע־זאַל פאָרגעקומען אַ באָקס־מעטש צווישען י.ק.פּ. און אַגניסקאַ. י.ק.פּ. איז אַרויסגעטרעטען אָהן ספּאָדענקעוויטש'ן און כמיעלעווסקין. י.ק.פּ. האָט אין יעדער הינזיכט איבערגעשטיגען דעם געגנער און אַלע קאַמפּען געוואונען.

דער אויסגאַנג פון מעטש איז 0:16 פאַר י.ק.פּ.

דער מעטש איז פאָרגעקומען וועגען די פּוילישע מאַנשאַפטס־מייסטערשאַפט. י.ק.פּ. האָט זיך אַזוי אַרום קוואַליפיצירט צו די ווייטערדיגע קאַמפּען און אין 3 וואָכען אַרום וועט אין לאָדז פאָרקומען דער מעטש צווישען י.ק.פּ. און דעם וואַרשעווער מייסטער „סקאַדראַ“.

געשטאָרבען פּיטלאַשינסקי

נעכטען איז אין וואַרשאַ געשטאָרבען דער פּיאָנער פון דער פּוילישער שווער־אַטלעטיק און רינג־קאַמפּען וולאַדיסלאַוו פּיטלאַשינסקי.

ווין — לאָדז דעם 8 דעצעמבער

ווי מיר דערוויסען זיך, וועט דעם 8. דעצעמבער פאָרקומען אין לאָדז אַ באָקס־מעטש צווישען די רעפּרעזענטאַנצען פון לאָדז און ווין.

7־טעל טורניר אין לאָדז, געזיגט האָט „ל.ק.ס.“

שבת און זונטאָג איז אין לאָדז פאָרגעקומען אַ 7־זעל טורניר וועגען בעכער, פון רעגירונגס־קאָמיסאַר ה׳ אינזש. וואָיעוואָדזקי. אינ'ם טורניר האָבען זיך בעטייליגט: ל.ק.ס., וו.ק.ס., ווימאַ און שטשעלעץ.

די רעזולטאַטען זענען געווען פאָלגענדע:

וו.ק.ס. — ווימאַ 0:4 (0:0)

ל.ק.ס. — שטשעלעצקי 3:5 (0:0)

ל.ק.ס. — וו.ק.ס. 0:1

ווימאַ — שטשעלעצקי 0:1

אַזוי אַרום האָט דאָס ערשטע אָרט דערגרייכט ל.ק.ס. 2) וו.ק.ס. 3) ווימאַ 4) שטשעלעץ.

דעם בעכער האָט געוואונען „ל.ק.ס.“

* * *

ל.ט.ס.ג. —ווידזעוו 2:2

(פריינדשאַפטס־מעטש)

מעטש וועגען אַריינגעהען אין דער ליגע

גאַרבאַרניאַ — וו. ק. ס. (ווילנאַ) 1:2

באָקס

וואַרטאַ (פּויזען) — פּ.ק.ס. (קאַטאָוויץ) 6:10

האָקעי

אויפ'ן קינסטליכען אייז־פעלד אין קאַטאָוויץ איז פאָרגעקומען די ערעפנונג פון היינטיגען סעזאָן. צו דער ערעפנונג איז פאָרגעקומען אַן אינטערנאַציאָנאַלער מעטש צווישען דער רעפּרעזענטאַנץ פון קראָקאָ און דער רעפּרעזענטאַנץ פון פּראָג (טשעכיען). דעם ערשטען מעטש האָט די קראָקעווער רעפּרעזענטאַנץ געוואונען, דעם צווייטען רעמיזירט.

פּינג־פּאָנג

„שטערן“ — „מכבי“ (פּאַביאַניץ) 3:7

דער לאָדזער „שטערן“ האָט שבת געשפּילט אַ פּינג־פּאָנג־מעטש אין פּאַביאַניץ וועגען דער מייסטערשאַפט פון דער „א“־קלאַס אין לאָדז מיט דער דאָרטיגער „מכבי“.

די לאָדזער מאַנשאַפט האָט אָפּגעהאַלטען אַ פערדינטען נצחון, שלאָגענדיג דעם געגנער מיט אַ רעזולטאַט פון 3:7. אַ דאַנק דעם נצחון האָט „שטערן“ ערצילט די וויצע־מייסטערשאַפט פון לאָדז. עס איז כדאי צו בעמערקען, אַז די „שטערן“־מאַנשאַפט האָט אין דער צווייטער רונדע נישט פערשפּילט קיין איין מעטש.

דער לאָדזער „שטערן“ שטיצט די אַקציע פאַר'ן באָראָכאָוו־הויז אין תּל־אביב

דעם פערגאַנגענעם זונטאָג איז אין אייגענעם לאָקאַל פאָרגעקומען אַ גוט בעזוכטע אַלגעמיינע מיטגלידער־פערזאַמלונג פון לאָדזער „שטערן“.

נאָך אַ לענגערען רעפעראַט, איז בעשלאָסען געוואָרען צו שטיצען די אַקציע, וועלכע ווערט געפיהרט פאַר'ן בויען אַ הויז אין תּל־אביב א. נ. פון ב. באָראָכאָוו.

די פערזאַמלונג האָט בעשלאָסען, אַז דער לאָדזער „שטערן“ זאָל זיך ענערגיש בעטייליגען אין דער זאַמלונג פון דער אַקציע, בכדי צו פערעכענט ווערען אַלס אַ גרינדער פון הויז.

צוויי אלמנות

(ערצעהלונג)

פון ל. ראַבינס

ער איז געשטאָרבען נישט אין דער היים, נאָר ביי איהר, ביי יענער פרוי, אין הויז. ער האָט נישט געוואוינט מיט זיין פרוי שוין זינט עטליכע מאָנאַטען. כאָטש פאַר דער וועלט האָט די ווייטאָג איהר ווייטאָג נישט אויסגעזאָגט, זי האָט זיך געשפּיקט מיט'ן פערדרוס געזאָגט ליגענס ווען מען שוין האָבען איהר געפרעגט וועגען איהר מאַן.

איין זאַך האָט זי געטענהט: זי וועט איהם קיינמאָל נישט אויפגעבען. קיינמאָל נישט געבען אַ גט. איהר אַרט נישט, זי ליבט איהם נישט מעהר; זי האַסט איהם נאָר זי וויל נישט, אַז יענע זאָל איהם האָבען.

— ער איז אַוועק צו איהר, נו, זאָל ער געהן... זאָל ער... אָבער חתונה האָבען מיט איהם וועט זי קיינמאָל נישט. זאָלען זיי אַזוי דאַרפען זיך בעהאַלטען און לעבען אין שרעק זייער גאַנצען לעבען. ניט־קשה, איהר וועט מיאוס ווערען העהר אויסבעהאַלטען זיך. און ער וועט זיך צוריקקעהרען צו מיר... איך ווייס דאָס... איך זאָג אייך, אַז איך ווייס דאָס. מיין האַרץ זאָגט מיר... אויף צו להכעיס ביידען וועל איך וואַרטען און וואַרטען....

נאָר ער האָט זיך נישט צוריקגעקעהרט. ער איז געשטאָרבען פּלוצלינג, אין אַ מיטען נאַכט. ביי יענער אין די אָרעמס, און זיין ווייב האָט אַפילו נישט געוואוסט ביז וואַנען מען האָט איהר אָנגעזאָגט.

דאַן איז ער געווען יודער איהרער. אינגאַנצען איהרער. זי איז זיין געזעצליכע פרוי. זיין אלמנה.

זי האָט אָנגעהויבען אַרבייטען מעשים. אָפּגעשפּילט היסטערישע סצענעס, געיאָמערט, געחלשט, און איין זאַך האָט זי געפּאָדערט, זי וויל מען זאָל ברענגען זיין קערפּער אַהיים, אַט שוין! גלייך! זי וויל אַז די לויה זאָל געפּראַוועט ווערען פון איהר הויז.

און זי וויל נישט אַז יענע דאָרטען זאָל קומען צו דער לויה. זאָל זי נישט וואַגען, אויב זי וועט איהר דערזעהן, וועט זי מאַכען די גרעסטע סקאַנדאַלען.

שלוחים זענען געקומען צו איהר בעטען זיך ביי איהר, אַז זי זאָל ערלויבען יענער צו קומען אַ קוק געבען אויף איהם צום לעצטען מאָל. איהרע אייגענע בעסטע פריינט האָבען אַפּעלירט צו איהר געוויסען, זיי זענען געשטאַנען פאַר איהר מיט אַרונטערגעלאָזטע אויגען, געשטאַמעלט האַלבע ווערטער מורא געהאַט אַרויסצוזאָגען דעם אמת וואָס זיי פיהלען, אַז יענע האָט מעהר רעכט ווי זי. ווי נאָר זי האָט דערהערט יענערס נאָמען, אַזוי האָט זי גענומען יאָמערן בעקומען היסטעריקע, חלש'ן איבעראַנייעס און קלאָגען מיט פרישע קוואַלען טרעהרען.

— זאָל זי נישט וואַגען! זאָל זי נישט וואַגען! ווי קומט איהר אַלע פערצאַפּן מיר דאָס בלוט! ווען נישט זי, וואָלט ער נאָך געלעבט, זי האָט איהם פערקירצט די יאָהרען!... זי!!... וואָס וויל זי איצט? נאָך נישט גענוג פאַר איהר?...

זי האָט בעגריפען פון די בליקען פון די אַרומיגע, אַז זיי פערדעכטיגען איהר אַז זי קלאָגט און חלשט מעהר ווי זי דאַרף. אַז זי טרייבט איבער איהרע געפיהלען, אָבער איהר האָט עס נישט געאַרט. זאָלען זיי מיינען.

ביים אָפענעם קבר האָט זי ווידער עטליכע מאָל געחלשט.

געהענדיג פון דעם פערשטאָרבענעמס קבר צוריק צו די אויטאָמאָבילען ביים טויער פון בית־עלמין, האָט זי דערהערט אַ כליפּען פון אַ פרוי, וואָס האָט איהר פערציטערט, אַלעמענס אויגען האָבען זיך געווענדעט אויף אַ געשטאַלט פון אַ פרוי, וועלכע איז געשטאַנען אָפּגעזונדערט פון דער גרופּע ביי דער לויה, די פרוי איז געשטאַנען ביים טויער, אַ פרעמדע, פּלוצלינג האָט זי צוזאַמענגעבראָכען, אַרויסגעלאָזט אַ האַרצרייסענדען יאָמער, גענומען לויפען צום פרישען קבר, און איז געפאַלען, אַ פערחלשטע.

אַ פּאָר מענשען, וועלכע זענען קענטיג, געקומען מיט דער פרוי, און געשטאַנען ביי איהר זייט די גאַנצע צייט, האָבען איהר אויפגעהויבען און גענומען מונטערען.

די אַלמנה האָט געזעהען די גאַנצע סצענע, זי האָט די פרוי גלייך דערקענט, דאָס איז געווען זי... יענע...

— וואָס איז? וואָס איז דער טומעל איבעראַנייעס? — האָט זיך געהערט ווי אימיצער פון די אבלים אַרום איהר גיט אַ פרעג.

— אימיצער האָט געחלשט. אַ פרוי!.. מן הסתם פון אַ נאָהנטער לויה...

זי האָט זיך אָפּגעשטעלט געזעהען ווי מען מינטערט יענע פרוי.

און דאַן, אין יענעם מאָמענט האָט זי דערפיהלט, אַז אין האַלז ווערט ביי איהר פערלאָפען און איהר אָטעם ווערט פערשטיקט פון אַ שטראָם פון געפיהלען. אָט איצט... קען זי וויינען אויף אַן אמת. די טרעהרען שטיקען איהר.

און זי האָט אין דעם מאָמענט בעגריפען, אַז פריהער האָט זי נישט געוויינט מיט'ן גאַנצען האַרצען. זי האָט נאָר אָפּגעשפּילט סצענעס. אויף ציי פּלייס. געפּראַוועט היסטערישע שטיק.

און יענע חלשט טאַקע אויף אַן אמת, וויינט פון שרעקליכען ווייטאָג, וואָס איז פערשטיקט ביי איהר אין האַרצען, און אַלע קוקען אויף יענער און האָבען אויף איהר רחמנות, נישט ווי אויף איהר. אַלע פערשטייען, אַז זי, זיין פרוי טרייבט איבער די היסטעריקע, יענע איז די גאַנצע צייט געשטאַנען פון דערווייטענס און זיך איינגעהאַלטען, געמוזט פערשטיקען איהר ווייטאָג.

זי האָט זיך פערשעהמט פאַר זיך אַליין. אַ נאָגענדער ווייטאָג פון פערדרוס און חרטה האָט איהר בעהערשט.

זי האָט זיך אָפּגעשטעלט, נישט געלאָזט זיך פיהרען ווייטער.

זי האָט אויסגעשטרעקט איהר האַנט מיט פלעשעלע טראָפּענס.

צער צו די טראָפּענס צו איהר. אויף איהר איז אויך — נאָט. בעהמט דאָס אימיצער. טראָגט אימער אַ רחמנות....

—):(—

די לויה פון לעא מאצקין

(בריף פון פאריז)

עס איז געווען א גרויסע און ריהרענדע לויה. דאס גאנצע יודישע פאריז איז געקומען אויפ'ן בית־עולם „מאנפארנאס“ אבגעבען דעם לעצטען כבוד דעם פיהרער, וואס איז יאהרען לאנג געשטאנען אין דער ערשטער רייהע פונ'ם קאמף פאר א יודיש ארץ־ישראל, פאר יודישע רעכט איבעראל וואו זיי זענען נאר בעדראהט.

שוין פון גאנץ פריה אן האט זיך פאר'ן בית־עולם מאנפארנאס אנגעהויבען זאמלען א גרויסער עולם. אויך ביי דער וואוינונג פון פערשטארבע־נעם, 141 אוועני מאלאקאף, קלויבען זיך פיל יודען. אין דער וואוינונג זעהט מען די נאהענטסטע פריינד.

מען מאכט א הזכרה און מען טראגט אראפ דעם ארון דורך א דאפעלטער רייהע פון חלוצים, א גרופע חלוצים טראגען נאך דעם בלוי־ווייסען טוך, מיט וועלכען דער ארון איז די גאנצע צייט געווען באדעקט.

ארום האלב 10 קומט די עגלה אן אויפ'ן בית־עולם.

א גרויסע צאהל דעלעגאציעס איז געקומען צו דער לויה. די ציוניסטישע עקזעקוטיווע איז רעפ־רעזענטירט דורך דעפ. יצחק גרינבוים און בערל לאקער. דער אקציאנס־קאמיטעט דורך: יצחק ניי־דיטש, ד"ר נחום גאלדמאן, מ. יארבלום, און י. שעכטמאן. קאמיטעט פון יודישע דעלעגאציעס — ראבי, עליאשעוו, טשעריקאווער, נחום הערמאן, יוסף פישער, ועד הלאומי און „כנסת ישראל“ אין ארץ־ישראל — בערל קאצנעלסאן. קרן היסוד אין פראנקרייך — ראבעדט באלאק און אדוו. בערנהיים.

דא זעהט מען אדוו. העגרי שלאסבערג, הרב ד"ר אייזענשטאדט, הרב ד"ר מרדכי עהרענפרייז, באראן אלפרעד גינזבורג, זלמן שניאור, א פאר־שטעהער פון דער פוילישער אמבאסאדע, קערענסקי, ד"ר ז. טיאמקין, נחום אראנסאן, ד"ר וואלדמאן, העד. א. אלפערין, מאד. שווארצבארד א. א.

מען טראגט צו דעם ארון צום פראוויזארישען קבר פון וואנען מען וועט איהם אין קורצען אר־בערפיהרען קיין ארץ־ישראל. עס איז איינגעאדרעט א ספעציעלע טרויער־טריבונע. די ארדנער פון „מכבי“ האבען אראבגעלאזען זייער בלוי־ווייסע פאהן, וועלכע איז איינגעהילט אין טרויער. חלוצים אין ווייסע העמדלעך רינגלען ארום דעם ארון.

הרב ד"ר אייזענשטאדט ריכט אב ביי א טיפער שטילקייט די געהעריגע טרויער־תפילות.

דעפוטאט יצחק גרינבוים איז מספיד אין נא־מען פון דער ציוניסטישער עקזעקוטיווע.

— ווי א זעלנער אויפ'ן פאסטען, אויפ'ן פראנט פון פערטיידיגען אונזערע רעכט איז ער געפאלען. מיר האבען אלע געוואוסט, אז ער איז קראנק. אבער די ארבייט פאר זיין פאלק, פאר דער יודי־שער בעפרייאונגס־בעוועגונג איז געווען זיין חיות; מיר האבען נישט געהאט דעם כוח אבצורייסען איהם פון דער ארבייט. מיר האבען אויך דעם רצון נישט געהאט.

אזוי איז מאצקין געשטאנען אין פייער, געאר־בייט, געקעמפט, געפאהרען איבעראל און געקעמפט מיט אונזערע שונאים. ער האט רעפרעזענטירט אונ־זער פאלק אומעטום וואו עס איז נאר געשטאנען די פראגע פון זיין עקזיסטענץ, פון זיין צוקונפט.

אזוי האט לעא מאצקין געלעבט, בעטייליגט זיך נאך אין קאמף פאר די רעכט פון די יודען אין רוסלאנד און אויסגעהויכט זיין נשמה אינ'ם קאמף פאר די רעכט פון די דייטשע יודען.

פאר אונז איז לעא מאצקין געווען דער סימבאל פון דער פעראייניגונג פונ'ם קאמף פאר ארץ ישראל און פאר אונזערע רעכט אין דער גאנצער וועלט.

די יודישע געשיכטע פון די לעצטע צעהנדלי־גער יאהרען איז אויך די געשיכטע פון מאצקינס לעבען און שאפונג.

ער האט זיין פליכט צום יודישען פאלק פול־שטענדיג און אהן שום רעשט ערפילט.

אין נאמען פון דער ציוניסטישער עקזעקוטיווע דריק איך אויס דעם טיפען טרויער נאך אונזער פערשטארבענעם חבר און פיהרער, מיר ווילען בעהערען זיין אנדענקען דערמיט, וואס מיר וועלען זוי ער, טון אונזער פליכט צום ציוניזם, צום יודישען פאלק און צו ארץ־ישראל.

דאן איז ה' יצחק ניידיטש מספיד דעם פער־שטארבענעם אין נאמען פון ציוניסטישען אק־ציאנס־קאמיטעט.

ד"ר נחום גאלדמאן רעדט אין נאמען פון קא־מיטעט פון יודישע דעלעגאציעס.

אין נאמען פון די פראנצויזישע ציוניסטען האלט א קורצען הספד אדוו. לעאנס בערנהיים.

דער פרעזידענט פון די ציוניסטען אין מזרח־גאליציען, ד"ר שמאראק, האלט א ריהרענדע רעדע.

אין נאמען פון אמעריקאנער יודישען קאנגרעס רעדט רעד. ד"ר מארגאשעס.

דער פארשטעהער פון ועד הלאומי אין ארץ־ישראל בערל קאצענעלסאן האלט א גרויסען הספד אויף העברעאיש.

דער חזן דאברין מאכט אן „אל מלא רחמים“. א גרופע חלוצים טראגט צו דעם ארון צום קבר. די פאהן פון „מכבי“ בויגט זיך אין פאר'ן גרויסען נפטר. א טיפע שטילקייט הערשט ארום. מען לאזט אראב דעם ארון אין קבר.

מאדאם מאצקין דערנעהנטערט זיך. זי וויינט נישט. מען זעהט בלויז א טיפען פערשטיקטען וועה־טאג. אהן איין ווארט געהט ביי איהר זייט דער יונגער זוהן גבריאל, דער חלוץ, ער הויבט אן:

— יתגדל ויתקדש...

עס ווערט גאר שטיל. מען הערט בלויז דעם קדיש פון מאצקינס זוהן.

מען ווארפט די ערשטע הויפענס ערד. מיט אמאל דערהערט מען א הויך געזאנג. די חלוצים האבען אנגעהויבען די „התקוה“, אלע כאפען אונטער.

באלד הויבט אן פאלען די ווייטערדיגע הויפענס ערד... און די חלוצים וואס האבען ערשט אראבגע־טראגען צום קבר דעם ארון הויבען אן א ביי ליד פון שטארקונג:

— „תחזקנה“.

פ. ה.

הזכרה נאך ל. מאצקין ביים לאנדאנער הילפס־פערבאנד

לאנדאן (יט"א) אויף דער לעצטער חודשי־דיגער זיצונג פונ'ם עקזעקוטיוו קאונסיל פון דעם לאנדאנער הילפס־פערבאנד איז פארגעקומען א טרויער־זיצונג נאך דעם פערשטארבענעם לעא מאצ־קין, וועלכער איז געווען איינער פון די איבערגעגע־בענסטע טוער אויך אויפ'ן געביט פון הילפס־ארבייט.

אין געיעג נאך דער שוועסטער'ס קינד

א שפאנענדע געשיכטע, וואס האט זיך אנגעהויבען מיט 40 יאהר צוריק אין ווארשא און ערשט די טעג זיך פארענדיגט אין לאדז

II.

די עלטערען האבען געוואלען, צוזעהענדיג, ווי זייער ציטערדיג בן יחיד'ל האט זיך יודער אפגע־זונדערט פון דער רעשיגער וועלט, אוועקגעזעצט אין א פערשלאסען חדרל און זיך גענומען עוסק צו זיין אין די חכמות העולם. אמת, דודלס פאטער, דער פרומער באנקיר סענדער זילבערסאבעל וואלט אפילו צופרידענער געווען, ווען זיין זוהנדל וואלט זיך צוריקגעלאזט אויפ'ן רבנישען וועג. נאר אזוי ווי וועגען דעם האט ער שוין דאגאר חלומען נישט געקאנט, איז ער שוין געווען גליקליך, וואס דאס בחורל האט זיך אויסגעריסען פון רעוואלוציאנער־רען שטורם און זיך גענומען צו א תכלית...

לאנג האט אבער די עלטערענס פרייד נישט געדויערט, די צייט איז געווען א הייסע, די צארישע רעאקציע האט זיך געשטארקט און געשטיקט די בע־פעלקערונג, די ארבייטערשאפט אין רוסלאנד האט אנגעהויבען זידען און אין פוילען האט גענומען שטורמען. די מאסען זענען ארויס אין גאס אויך די סטודענטישע יוגענט איז נישט געבליבען גלייכ־גילטיג, ציי האט געקענט אין אזא מאמענט דודל'ל איינזיצען ביי זיינע ביכער? און דעם רייכען באנ־קירס זוהן האט סאקע באלד ווידער אויפגעפלאמט יענס רעוואלוציאנערע פייער'ל, וואס דער פערשיק־טער פוילישער לעהרער האט אין איהם געהאט אנגעצינדען.

דודל האט פערלאזט זיין שטודיום און צום פער־דרוס פון זיינע עלטערען, זיך מיט'ן גאנצען ברען אריינגעווארפען אין דער בעוועגונג. ער האט זיך געשטעלט אין דער שפיץ פון דער ווארשאווער סטו־דענטישע פרייהייטס־קעמפער אנגעפיהרט מיט די וויכטיגסטע אקציעס, גענומען אויך א שטארקען אנטייל אין דער ארגאניזירונג פון די ארבייטער־מאסען און איז א דאנק זיין טיפער אינטעליגענץ, געטריישאפט און געוואלטיגער איבערצייגונגס — קראפט אין קורצען געווארען דער אפגאט פון די דאזיגע מאסען.

דודל'ס פאפולאריטעט ביי די מאסען האט א־בער גלייך צוגעצויגען די אויפמערקזאמקייט פון די צארישע סאטראפען, זיי זענען געווארען שטארק אומרוהיג און האבען גענומען זוכען א געלעגענ־הייט, ווי אזוי דעם פייערדיגען יונגענמאן אומשעד־ליך צו מאכען. לאנג האבען די שפיצלעס איהם פער־פאלגט ביז ס'איז זיי ענדליך געלונגען איהם צו פא־קען אויף א זעהר וויכטיגע געהיימע בעראטונג און גראד דאמאל, ווען ר'האט ביי זיך געהאט שטארק קאמפראמעטירענדע בעווייזען.

דער ארעסט פון דודן האט געמאכט אויף די עלטערען און אויף דער משפחה אן ערשיטערטען איינדרוק. זיי האבען אנגעווענדען אלע מעגליכע פראטעקציעס, אויסגענוצט כלערליי איינפלוסען, גע־פרובט אפילו ווירקען מיט פעטע לאפובקעס, קיין שום מיטעל האט נישט געהאלפען, ס'איז נישט געלונגען ארויסצורייסען דעם באנקירישען בן יחיד פון די צארישע סאטראפעס הענט.

ס'האט זיך ארויסגעוויזען, אז דודל'ס גורל גע־פינט זיך אין די הענט פון אלמעכטיגען זשאנדארמען נאטשאלניק סערקא, איינער פון די געציילטע דא־מאלדיגע הויכע בעאמטע, וועלכע האבען קיין לא־פובקעס נישט גענומען. דער דערמאנטער היינטיש־טרייער סערקא איז געווען א זעלטענער סאדיסטיש־קראנקהאפטער טיפ; ער האט נישט געהאט קיין פא־מיליע, קיין קרובים, קיין פרייבט, מיט קיינעם נישט פערבראכט, אין ערגעץ נישט געקומען, געווייכט פון מענשען, פיינט געהאט געזעלשאפט; טאג און נאכט האט ער פערבראכט אין זיין קאבינעט, וואס האט זיך געפונען אין דער פאליציאישער אפטיי־לונג פונקט אקעגענאיבער דעם אינקוויזיציע־קאמער, וואו מ'האט „געפארשט“ די פאליטישע ארעסטירטע, און זיך צוגעהערט צו די פערצווייפעלטע, הארץ־רייסענדע קולות פון די פערפייניגטע, אין יסורים זיך ווארפענדע מאלטרעטירטע גופים און בסדר געגעבען זיינע משרתים פרישע אינסטרוקציעס, ווי אזוי נאך גרויזאמער צו פארשען און פייניגען.

סערקא האט געהאט זיין סיסטעם פון פארשען. די אינקוויזיציע איז בעשטאנען פון מאראלישע און פיזישע פייניגונגען, געטיילט האט ער דאס אקטען יעדער „אקט“ איז בעשטאנען פון איינינע „נומער'ן“.

צוערשט האט זיך אנגעהויבען דער מאראלי־שער אקט, אין דעם פאל איז איהם געגאנגען קודם כל אין דעם ערנידריגען, און צוטרעטען די מענשליכע ווירדע פון ארעסטירטען. דער ערשטער נומער האט זיך אויסגעדריקט אין דעם, וואס דעם ארעסטירטען האט מען אריינגעשטעלט אין א ענגע שאנק, וועלכע איז געווען אזוי געמאכט, אז דאס פנים האט ארויס־געשטייגט, א גאנצע באנדע שפיצלעס זענען דאן עטליכע מאל אהין און צוריק פערבייגעגאנגען פארן קרבן, וואס איז געזעסען אין שאנק און איהם גע־שפיגען אין פנים אריין, דער צווייטער „נומער“ איז בעשטאנען אין דעם, וואס מ'האט דעם ארעסטירטען איינגעריסען מיט סאדזשעס, אנגעטאן אין ווייבערי־שע מלבושים און מיט א בעזעם אין האנט געצוואונ־גען צו טאנצען, דערנאך איז געגאנגען דער דריטער „נומער“: מ'האט אריינגעפיהרט א גרויסען פאלי־ציי־הונט און דער אומגליקליכער ארעסטאנט האט געמוזט קושען דעם הונט דעם אונטערשטען. ווייטער זענען אנגעוואנדען געווארען צוויי אנדערע ראפי־נירטע פייניגונגען לויט סערקאס איינפאל.

יעדען טאג האט אן ארעסטירטער געמוזט דורכ־מאכען 5 אזעלכע נומערען, דער „אקט“ איז אפגע־שפילט געווארען אין אנוועזענהייט פון אלע שפיצ־לעס, וועלכע זענען ממש צו שפריגען געווארען פון געלעכטער ביי יעדען נומער.

אז סערקא האט שוין געהאט דעם ארעסטירטען מאראליש צוטרעטען, האט ער ערשט דאן אנגעהויבען זיך צו בעהמען צו פיזישע טארטורען. אויך דער פיזישער „אקט“ איז בעשטאנען פון 5 „נומערן“ דער ערשטער נומער האט זיך אנגעהויבען מיט'ן צובינדען צו יעדען פיס א האנט, שפעטער איז דורך די צוזאמענגעבינדענע הענט און פיס אדורכגעשטיפט געווארען א לאנג דיק דרענגעל, וואס איז פון ביידע עקען פערבינדען געווארען מיט א שטריק, וועלכער האט זיך ארויסגעלאזט פון א האק אין סופיט, אז מ'האט געצויגען דעם אנדערען עק שטריק, האט זיך דער איינגעקארטשעטער קערפער פון געבונדענעם ארעסטירטען אויפגעהויבען, דאן האט מען איהם הענגענדיג מיט א נאסען ראפניק געשמיסען איבערן באקעטען געוועס אזוי לאנג, ביז ס'האט געשפראצט א שטראם בלוט. אין א 2 שעה ארום איז מען צו־געטרעטען צום צווייטען נומער: די הענקער האבען זיך אויסגעשטעלטאין צוויי רייהען, איינער האט גע־כאפט דעם ארעסטירטען און איהם געווארפען צום צווייטען, דער צווייטער האט איהם געשטויסען צום דריטען אזעלכע הין און צוריק „בראנטען“ האט אן ארעסטירטער געמוזט דורכמאכען א 10—15 מאל ביז ר'איז אוועקגעפאלען א פערחלשטער, געראטע וועט האט מען איהם דאן, ארויפגיסענדיג אויפ'ן קאפ אן עמער אייז־קאלט וואסער. דער דריטער נומער איז בעשטאנען אין קוועטשען מיט א ביסען קנאקער דעם קליינעם פינגער, און ארויסרייסען פון קאפ ענצעלנע האר, און צושטעקען צו די פינ־גער־נעגעל א גליענדיגע שפילקע און אין עהנליכע אזעלכע „שפאסען“, דער 4. נומער האט זיך אויס־געדריקט אין דעם, וואס די פיס פון ארעסטירטען זענען צוגעבונדען געווארען צו א האק אין סופיט און דער קערפער איז אזוי געהאנגען מיט'ן קאפ אראפ און אויפ'ן קאפ איז דאן ארויפגעגאסען געווא־רען אן עמער קאלט וואסער, דער 5. נומער איז בע־שטאנען אין דעם, וואס דער ארעסטירטער איז אני־דערגעווארפען געווארען מיט'ן פנים אראפ, איבער איהם איז אויפגעלייגט געווארען א לאנג ברעט, אויף ביידע עקען ברעט האבען זיך ארויפגעשטעלט 2 פעטע שפיצלעס און זיך געהוישט.

דאס איז געווען דער נארמאלער פראגראם. סערקא האט נאך צוגעטראכט אין פערשידענע פאלען אנדערע שטיקלעך, וואס עלטער, אינטעליגענטער, אנגעזעהענער זיין ארעסטירטער איז געווען, אלס מעהר האט ער איהם געפייניגט. סערקא האט אזא ארעסטירטען וואכען־לאנג נישט געלאזט איינשלי־פען, כסדר איהם געשלעפט אויף פערהערען, בע־פוילען די וועכטער אלע 15 מינוט איהם צו וועקען. סערקא האט וועלענדיג פייניגען אזא ארעסטירטען, געהייסען אויף א כעמישען אופן פערגיפטען די קאמער אדער אריינלאזען א בייס־פראשיק.

אט צו דעם דאזיגען סאדיסט איז דער ציטער־דיגער בן־יחיד פון רייכען באנקיר אריינגעפאלען און אויך איבער איהם האט דער דערמאנטער פראגראם געזאלט אויסגעפירט ווערען מיט א פיל שארפער אכזריות טאקע דערפאר, ווייל סערקא האט אויסגע־צייכענט געקענט דאס הויז פון וואנען דודל שטאמט און גראד אויך געטראגען אין זיך צו דער משפחה פון סענדער זילבערסאבעל א פערביסענעם האס. דודל'ס פלוצלינגער ארעסט איז פאר סערקא דעריבער געווען א זיסער בקמה־ביסען.

(ווייטער מארגען)

ארגוס.

„איך ערקלער אפען און אונצווידייטיג, אז דער גורל פון מיינע קאלעגען און ברידער לויט'ן בלוט איז פאר מיר טויזענד מאל וויכטיגער ווי די גאנצע ליטעראטור“

ערקלערונג פון סטעפאן צווייג פאר דער יודישער טעלעגראפען־אגענטור

לאנדאן (יט"א) סטעפאן צווייג, וואס ווילט איצט אין לאנדאן אין צוזאמענהאנג מיט דער פובלי־קאציע פון דער ענגלישער איבערזעצונג פון זיין לעצטען ווערק „מאריא אנטואנעט“, האט איבערגע־געבען דער יט"א אן ערקלערונג, אין וועלכער ער ווינשט זיך צו פערריכטען די מיספערשטענדעניש, וואס איז ענטשטאנען מחמת זיינעם א בריף, וועלכער איז אהן זיין פערזענליכער צושטימונג פערעפענט־ליכט געווארען אין דעם „דייטשען בוכהענדלער־בערזענבלאט“.

כדי צו פערמיידען יעדע פאלשע אינטער־פרע־טאציע, ערקלערט סטעפאן צווייג, וויל איך אויפ־קלערען, אז דער דאזיגער בריף איז דורך מיר גע־שיקט געווארען צום אינזעל־פערלאג, וועלכער גיט ארויס מיינע ביכער שוין העכער א פירטעל יאהר־הונדערט, אלס ענטפער אויף דער אויסדריקליכער ביטע פון דעם פערלאג. איך האב אבער באין אופן קיינעם נישט בעפולמעכטיגט דעם דאזיגען בריף צו פערעפענטליכען, וואס עס וואלט געקענט אנ־דערען צו גלויבען, אז איך זאל האבען געפרובט צו זיכערען פאר זיך א גינסטיגע בעהאנדלונג אין דייטשלאנד.

קיין זאך איז מיר נישט אזוי ווייט, ווי דער געדאנק, אז איך זאל מיך אויסשליסען פון דעם גע־מיינזאמען גורל פון מיינע קאלעגען און ברידער לויט'ן בלוט. איך וואלט מיט פערגעטונג אבגעגע־ווארפען יעדען פרווו צו וועלען בענרענעצען מיין מאראלישע אונאבהענגיגקייט פאר'ן פרייז פון וועל־כע עס איז טובות.

אמת, אז איך האב מיך אבגעהאלטען פון אנ־נעמען א קאמפס־שטעלונג געגען דעם היינטיגען דייטשלאנד, מחמת שטרייט־לוסטיגקייט איז קיינמאל נישט געווען קיין מיטעל פון מיין קינסטלערישער עקספרעסיע. איך האב אבער נישט אפילו קיין שמץ פון א כוונה צו לייקענען אדער אויסבעהאלטען מיין שטעלונג, און איך ערקלער אפען און אונצווי־דייטיג, אז דער גורל פון מיינע קאלעגען און ברי־דער לויט'ן בלוט איז פאר מיר תמיד טויזענד מאל וויכטיגער ווי די גאנצע ליטעראטור

נאמינירט א קאמיסיע צו בעקענען זיך מיט'ן מצב פון דער העברעאישער אוניווערזיטעט

יודישע געלעהרטע פון דייטשלאנד וועלען אנגאזשירט ווערען

עפענונג פון אקאדעמישען יאהר אויף דער העברעאישער אוניווערזיטעט

לאנדאן (יט"א) דער דירעקטאריען־ראט פון דער העברעאישער אוניווערזיטעט אין ירושלים האט בעשלאסען נאמינירען א קאמיסיע, וואס זאל זיך בע־קענען מיט'ן איצטיגען מצב פון דער אוניווערזיטעט און פארשטעלען פלענער פאר איהר ווייטערער ענט־וויקלונג. בעזונדערס מיט דער אויפזיכט צו אנגא־זשירען א רייהע יודישע געלעהרטע, וואס זענען אין דער לעצטער צייט בעזייטיגט געווארען פון די דייטשע אוניווערזיטעטען.

אין דער קאמיסיע זענען ארייין סער פיליפ האר טאג, פראפ. לואיס גינזבערג (פון יודישען טעאלאגישען סעמינאר אין ניו־יארק) און ד"ר רעדליך סאלאמאן (פון דער קעמברידזשער אוניווערזיטעט).

די קאמיסיע וועט אינגיכען אפפאהרען קיין א"י און פארשטעלען איהר בעריכט אויף דער נאהענט סטער סעסיע פון דירעקטאריען־ראט פון דער העב־רעאישער אוניווערזיטעט.

ירושלים (יט"א) עפענענדיג דאס נייע אקאדעמישע יאהר אויף דער העברעאישער אוני־ווערזיטעט, האט דער אוניווערזיטעט־קאנצלער ד"ר י. ל. מאגנעס געהאלטען א רעדע, אין וועלכער ער האט אויך דערמאנט וועגען דער נאמינאציע פון דער קאמיסיע, וואס איז בעשלאסען געווארען דורכ'ן דירעקטאריען־ראט פון דער אוניווערזיטעט.

25 יאהר סטשעלצעס-פערבאנד

א פייערליכע אקאדעמיע מיט'ן אנטייל פון'ם וואיעוואדע

(2) עהערנעכטען, אין דעם 15 יאהרטאג: פון פוילענס אומאפהענגיגקייט, האט אויך דער סטשעלצעס-פערבאנד געפייערט דיין 25-יעהריגען יובל.

עס איז פארגעקומען א גרויסע אקאדעמיע אין די פערוויילונגס-זאלען פון די פאבריק-מאנאפאל אנגעשטעלטע אויף דער קאפערניקא 62.

צו דער פייערונג זענען אנגעקומען פארשטייער פון דער מאכט, מיט'ן וואיעוואדע ה' האוקע-באזאק בראש.

זונטאג-„גערעטעניש"...

(2) אהן דעם גייט עס נישט: מאכט זיך זונטאג — מאכט זיך קאפ-שפאלטעניש...

אזוי האט נעכטען פאגאטאוויע געהאט צו באנדאזשירען געשפאלטענע קעפ און צו'דמ'טע פנימ'ער אויף:

לימאנאווסקיעגא 152 ביי: וולאדיסלאוו און אנטאני מיקא און ביי יוזעף וואזשניאק (פון אגראדאווא 24).

אויף זגערזשער 44 — ביי רבקה דארעמבוש.

אויף ראג שענקעוויטשא און יוגלאווא — ביי הענריק קרענציאזש (פון סלאוואבסקא 23).

אויף קוויאטקאוסקיעגא, לעם נומער 5 — ביי פרידעריק לאנגע (פון ספארנא 18).

אויף דשגאווער גאס — ביי באלעסלאוו קאצפערסקי (פון לאנשנא 36).

חוץ דעם איז זיי קיין ביין, חלילה, נישט געשעהען....

Dr. med. H.LUBICZ
ספעציאליסט פאר וועגערישע און געשלעכטס-קראנק.
צעגעלניאנא 7, טעל. 141-32.
נעהמט אן פון 8—10 פריה, פון 12—2 נאכמ. און פון 5—8 אווענד, זונטאג פון 9—11 בייטאג.

פערברענט געווארען א קינד

(2) אינ'ם פאלווארק וויעלקאפאליע, שרקער פאוויאט האבען די עלטערן, לאנדווירטשאפט-ארבייטער איבערגעלאזט אליין, פערשלאסענערהייד, זייער פיר-יעהריג מיידעלע גענאוועפא שטיבל-קאוויטש.

אין שכוב האט זיך געהייצט א'אויוען, און אז דאס קינד איז צו איהם צוגעגאנגען אנווארעמען זיך, האט זיך פונ'ם פייער אנגעכאפט דאס קליידעלע.

אז די עלטערן זענען געקומען אהיים האבען זיי שוין געטראפען בלויז דאס פערקוילטע טויטע קערפערל פון זייער קינד

געשטאכען מיט א מעסער

(2) עהערנעכטען האלב 5 פארטאג איז א געוויסער לוציאן ליפינסקי באפאלען מיט א מעסער דעם שכן זיינעם, דעם ארבייטער אנדזשעי אסמאלא (אבלענגארסקא 3) און איהם שווער צושטאכען די ברוסט.

אסמאלא איז א בעגאסענער מיט בלוט אנידער געפאלען אויפ'ן טראטואר (געוועזען איז עס אויף דער בזשעזשינער גאס לעם נומער 16) און דעם אנפאלער האט געכאפט א דורכגייענדער פאליציי-פאטרול.

ליפינסקי איז זיך מודה, אז דאס האט ער טאקע געשטאכען אסמאלאן, אבער ער וויל נישט אויפקלערען, הלמאי ער האט עס געטון.

עס ווערט געפיהרט אן אויספארשונג.

געבוירען אין טויער

(2) אויף מיצקיעוויטשא 11, אין טויער האט פלוצים בעקומען געבורט-וועהען די 32-יעהריגע צווא פעמערס.

די אנגעקומענע סאגאטאוויע האט אפגענומען דאס קינד און צוזאמען מיט דער געווינערין אפגעפיהרט אין דער וועכנערין-קליניק אויף ד"ר שטערלינג-גאס 13.

Dr. R.
Zalcwasser
CHIRURG -- כירורג
ציגעל-גאס 19, טעל. 125-17
נעהמט אן פון 1—2 בייטאג און פון 4—7 נאכמ.

Dr.
Wołkowyski
4 ציגעל-גאס 4, טעל. 216-90
נעהמט אן אין הויט- און וועגערישע קראנקהייטען. מענער-שוועכע
אויפנעהמס-שעה'ן פון 8—1 מיטאג און 5—9 אווגט.

דריי טויטע חזירים

אין רעזולטאט פון אנ'אויטא-קאטאסטראפע

(א) אויפ'ן שאסיי בלאשקי-לאדז איז נעכטען געפאהרען א לאסט-אויטא, וואס האט געפירט א לאדונג פון חזירים.

אין א געוויסען מאמענט האט דער שאפער פונ'ם אויטא געוואלט אויסמיידען א שורה פויערים-פוהרען און האט אזוי האסטיג א קירעווע געטון, אז דער אויטא האט זיך איינגעקוילערט אין א גרוב און איז צובראכען געווארען.

דערביי זענען דריי חזירים דערהרגעט געווארען אויף טויט.

עס האבען אויך בעקומען וואונדען דער אינהאבער פונ'ם אויטא סטאניסלאוו שטשיגעלסקי פון לאסק, און דער שאפער.

אויטאס טוען דאס זייעריגע

(2) אויף פאביאניצער שאסיי איז נעכטען אנ'אויטא איבערגעפאהרען און שטארק צוקאליעטשעט דעם 34-יעהריגען ראמאן סיטשינסקי פון רודא-פאביאניץ. אין א שווערען צושטאנד האט מען איהם אפגעפיהרט אין שפיטאל אויף דרעוונאווסקא גאס.

דער שאפער איז אנטלאפען.

* * *

(א) די זעלבע געשיכטע האט זיך נעכטען איבער'גע'הזרט אויף ראקישינער גאס מיט א נפוויסער באלבינא ליסאווסקא, (פון ראקישינער 143). וועלכע פאגאטאוויע האט אפגעפיהרט א שפיטאל.

קאנצערטען

מיטוואך קומט פאר אין פילהארמאניע זאל א גרויסער ארטיסטישער אווענד פון רוסישער מוזיק א. נ. „טויזענד אקטען באלאלייקא און געזאנג". אין דער שפיץ פון דאזיגען באלאלייקא-אנסאמבל שטעהט דער זעהר גוט-בעקאנטער פענאמענאלער ענעניוש דובראווין.

* * *

דער וועלט-בעריהמטער אפערן-טענאר פון שיקאגא און ווי אויך פון דער קייזערליכער אפערע אין רוים גאמבערטא ארדעל וועט געבען איין איינציגען קאנצערט דאנערשטאג, אין פילהארמאניע-זאל.

מעלדונג

אכטונג, לאקאטארען און סובלאקאטארען!

היינט פינקטליך 7 אווענד קומט פאר אין מעטעטער-זאל „מאמוט" זגערזשער 17 א גרויסע לאקאטארען און סובלאקאטארען פערזאמלונג. 8079

קומט מאסענווייז, ווייל ס'האנדעלט זיך וועגען קאמף מיט עקסמיסיעס. איינגאנג 20 גראשן.

רעאליזאציע פון
ע. שעלדזאק
לויט די ווערק פון
ע. וואלאס.

„KING KONG"

Fay Wray, Robert Armstrong, Bruce Cabot

אנהויב אין וואכען-טעג 4.30 נאכמ., שבת און זונטאג — 12.30 א זייגער בייטאג.

היינט — רעוואלוציע-פרעמיערע
די וועלט פון פאנטאזיע און חלום
אין אויסטערלישען גרויל- און עמאציע-פולען מייסטערווערק א. נ.
די העכסטע-מדרגה פון טעכניק און רעזשיסעריע. די גאנצע וועלט איז בערוישט פון דעם דאזיגען מייסטערווערק. :—: אין די הויפט-ראלען:
און די 23-מעטערדיגע פערזעהעניש KING KONG

קלאנג-קינא
CAPITOL

Dr. med. Niewiażski
ספעציאליסט פאר סיפיליס, טריפער און הויט-קראנקהייטען. בעהאנדלונג פון מענער-שוועכע
אנדזשעיא, 5 טעל. 159-40
נעהמט אן פון 8—11 און פון 5—9 אוו.
זונטאג און יום-טוב פון 9 — 1 פארמיטאג.
בעזונדערער ווארטע-זאל פאר פרויען.

ווי כ ט י ג
פאר קליין-פאבריקאנטען!
איך נעהם אן
צו שערען קעטען
ווי אויך צו טרייבען אלע סארטען גארן. פולע פעראנטווארטליכקייט און רעיעלע אויספיהרונג.
לאגעווניצקא 4, וו. 8, פראנט.

קריינע אנאנסען
1 זלאטי אנ'אנאנאס ביז 15 ווערטער 1 זלאטי

פערשידענעס

א זעלטענהייט אויף דער היינטיגער צייט! צוליב איינזאמקייט איז אוועקצוגעבען א פראנט-לאקאל פון 15 מעטער לאנג אויף 5 מעטער ברייט מיט איינריכטונג, ווייניגער ווי 100 זל. א קווארטעל דירה-געלד מיט אנ'איינגעפיהרטע קונדשאפט צו זעהר גאנגבארע ארטיקלען מיט א הויכען פערדינסט, עווענט. ווערט געזוכט אנ'ערליכער מענש אלס שותף מיט א מיטלען קאפיטאל געגען געזיכערטען פערדינסט וועכענטליך. אפערטען אין אדמ. אונטער „איינזאם". 6204

צו די ג' ה"ה גנבים! פון דאנערשטאג אויף פרייטאג ביינאכט האט מען מיר ארויסגע'גנב'עט געלד עטליכע הונדערט זלאטעס און א סומע וועקסלען און וויראקסען אויף 43 טויזענד זל. און פיל מלבושים, ווי אויך דאקומענטען און פערשידענע ביכער, וואס האבען פאר קיינעם קיין שום ווערט נישט. דאס געלד שענק איך און בעט די וועקסלען, וויראקען, מלבושים, דאקומענטען און ביכער געגען בעלוינונג אבצוגעבען צו פריינדליך, זגערזשער 49. די וועקסלען און וויראקען זענען געווארען ערקלערט פאר אונגילטיג. צו פערשטענדיגען זיך טעל. 188-86 פון 7—9 אוו. דיסקרעציע געזיכערט. 9079

ס'ווערט געזוכט ארויסצוגעבען ארבייט ריטשערס וויגאניע 7-ער און 8-ער שטריק מאשינען. צו ערפאהרען ביי טשאלטשינסקי, קילינסקיעגא 28, וו. 1. 8079

פרייע פאסטענס

ס'ווערט נעבויכט א קוואליפיצירטע אויספערטיגצרין צו טריקא-וועש, ווי אויך א יונגעל צו האנד-ארבייט, באלד געצאהלט ביי קופערמינץ, קאמיענא 9. 6210

ס'ווערט געבויכט א מענער-שניידער-נעזעלען צו בעשטעלטע ארבייט, נאר א קוואליפיצירטער ביים הערן-שניידער ש. קימאן, פיעטריקאווער 33, וו. 34.

ס'ווערט פון זאפארט נעבויכט א שיק-יונגעל, באלד געצאהלט. פיעטריקאווער 21, פראנט, 2. שטאק, וו. 5.

לאקאלען

צוליב אברייזען אוועקצוגעבען פאר ביליג א געוועלב מיט א וואוינונג, פריש רעמאנטירט אין בעסטען צענטרום, פאסיג אויף אלעס. זילבערבערג, שרודמיעסקא 7.

ביליג איבערצוגעבען א שטוב מיט א קוך אין בעסטען צענטער פון שטאט, ביליג דירה-געלד. צו דערוויסען זיך ביים צייטונגס-פערקויפער זאוואדזקא 7.

א בעקוועהם ארט צו שלאפען פאר א בעסערען יונגערמאן איז אפצוגעבען אין צענטרום שטאט ביי א אינטעליגענטער פאמיליע. צו דערוויסען זיך אין אדמ.

כירורגישער קאבינעט
Dr. med.
J. Szreiber
געפינט זיך יעצט אויף
Narutowicza 9 tel. 122-95
אפעראציעס, אאטארונקעס, הילס ושילאקעס א.ש.וו.
נעמט אן פון 2 ביז 3 און פון 7 ביז 8.30 אוו.
לעטשניצע-פרייזען.

כירורגישער קאבינעט
Dra med.
M.Kantor
איז נעווארען איבערגעטראגען אויף זשעלאנא 5
טעל. 112-22
נעהמט אן פון 1—3 און פון 6—8 אוו.
לעטשניצע-פרייזען.

א לאנגיעהריגער
מיליטער-בעאמטער
ערטיילט אייך עצות און אנווייזונג פאר צוריקגעקומענע פון אויסלאנד וועלכע האבען צייב וועלכע עס אין סיבות נישט דורכגעמאכט דאס מיליטער-דינסט. :—: ספעציאליסט אין שרייבע פון ביטעס פאר
איינציגע שפיליערס
ב. מאן 10 פיעטריקאווער

Dr.
S.Kantor
ספעציאליסט פאר סיפיליס, טריפער און הויט-קראנקהייטען, בעהאנדלונג פון מענער-שוועכע
וואוינט יעצט
Piotrkowska 90, tel. 129-45
נעמט אן פון 8—2 נאכמ. און פון 4—9 אוו., זונטאג און יום-טוב פון 8—2 נאכמ.

זיכערע הילף און א רפואה!

אהן אפעראציע, אהן בלוט, אהן א מעסער און אהן ברוט-פערניפטונג פאר קראנקע אויף ברוכען, פאר מענער, פרויען און קינדער, פערשידענע קאליקעס אין גוף, פאר הויקערס אהן פיס.

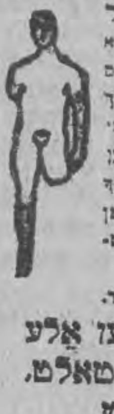

פערלאזט נישט די קראנקהייט, ווייל דער ווינקעל-ברוך ווערט גרויס ווי א מענשען-קאפ, און עס פאלט ארויין אין דעם פיס איז דער קראנקער אין א גרויסער סכנה, דורך פערדרייען די קישקעס ווערט ער בראגדיג אונשטערבליך. ספעציעלע נומענע הייל-באנדאזשען בעזאמטינע וויכאר דעם שווערסטען ברוך, אויך פאר הויקערס, ליימונגען ספעציעלע הייל-גארסעטען און אפאראטען פאר פערקרומטע פיס און פלאטפיס, ווי אויך קינסטליכע גומענע פיס.
עמפפאנגט טעגליך פון 9 פריה ביז 7 אווענד.

אכטונג
זייט דעם ערשטען אקטאבער ד. י. ווערען אלע קראנקע אין מיין ארטאפעדישע הייל-אנשטאלט, נור פון מיר פערזענליך בעהאנדעלט.

איינציגע ארטאפעדישע הייל-אנשטאלט
Specialist Dyr. J. RAPAPORT, Ortoped
פון לעמבערג
Łódź, Wólczańska 10, tel. 221-77, front, parter.
מיר נעהמען אויך אן פערזיכערטע פון דער קראנקען-קאסע.

דאנקזאגונג.
דערמיט דאנק איך הערצליך דעם בעריהמטען ספעציאליסט-ארטאפעד ה' דיר. י. ראפאפארט אין לאדז, וואולטשאנסקא 10, פראנט, פארטער, וועלכער האט לויט זיין מעטאדע מיט גרויס ערפאלג אויסגעהיילט מיין טובערקולאזע פאכטער און מיט זיין אויסגעצייכנעטען ארטאפעדישען גארסעט פערהיט פון א הויקער, וואס האט מיין טאכטער בעדראהט.

(—) Janina Jezierowa,
żona przodównika p.p.

שייטלען
מיט פאריזער שרינדן און פערטיגע שייטלען ווערען ערשטקל. און רעיעל אויסגעפיהרט אויך אנדולאציע און מאניקור
ביי קערש,
סקווערא 15

וועקשטאל
שירמס
פון —
און שפאציר-שטעקענס
ס.פייגענבוים
לאדז, נארוטאוויטשא 19

עמפפעהלט אין א רייכען אויסוואהל פון קאלירטע דאמען- און מענער-שירמס און שטעקענס צו קאנקורענץ-פרייזען.
נעהמט אן אלערליי רעפאראטורען פון שירמס און שטעקענס.
אויך צו פערקויפען מאלאשעס און באטעס.

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg. Redaktor odpowiedzialny Ch. Kaufman
Czcionkami i druk. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.